

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK

РІК CXIII П'ЯТНИЦЯ, 13 СІЧНЯ 2006 РОКУ ЧИСЛО 2 VOL. CXII FRIDAY, JANUARY 13, 2006 No. 2

М. Місьо: „У Чорнобилі я була 19 разів ..."

Вахтанг Кіпіані
(для „Свободи")

КИЇВ. – Відома в американських та українських журналістських колах Марія Місьо навряд чи потребує ширшого представлення. Директор Програми правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа та кореспондент „Los Angeles Times" працює у Києві від 1990 року. В 1989 році приїхала в Україну вперше, за власним зізнанням, „напівпідпільно", щоб взяти інтерв'ю у відомого еколога і депутата тоді ще союзного парляменту Юрія Щербака. Відтак, ще до проголошення незалежности України, працювала волонтером у Народному Русі, редагувала „Рух-факс» - бюлетень для інформування західнього світу, передусім провідних медіа, про події в „перебудовній" Україні. Наприкінці минулого року прізвище Марії Місьо потрапило на сторінки преси. Точніше - у розділи... кримінальної хроніки. 13 вересня 2005 року на журналістку було вчинено напад. Невідомий вдарив Марію уламком кам'яної плити. На щастя, жінка спромоглася на рішучий опір – і злочинець утік. Було порушено кримінальну справу, яку неодноразово перекидали все вгору і вгору за службовою драбиною - аж до Головного управління МВС України у Києві. Надзвичайну подію висвітлювали у пресі. Але й до сьогодні правоохоронці так і не можуть прозвітувати - хто ж вчинив оте злодійство. Сама Марія виключає, що цей прикрий випадок якось пов'язаний з її журналістською працею. Каже, що здогадується, хто б це міг бути, оскільки існують „люди, зацікавлені у нападі". Проте у цій розмові ми про погане не говорили. Йшлося про Чорнобиль, дослідженню якого Марія присвятила частину життя та професійного знання. Нещодавно у видавництві „Joseph Henry Press" вийшла її перша книга „Wormwood Forest: A Natural History of Chernobyl".

(Закінчення на стор. 19)

Марія Місьо Фото: В. Суворов

„Газова війна" триває...

Верховна Рада України проголосувала за відставку Уряду; Уряд не збирається відходити; Росія продовжує брудну гру

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 10 січня при поданих „за" 250 депутатських голосів з загального числа 450 Верховна Рада України проголосувала за відставку Уряду прем'єр-міністра Юрія Єханурова. Нібито підставою для цієї відставки для всіх, хто її в парляменті підтримав, була „катастрофічна" угода між Україною і Росією щодо постачання газу, підписана 4 січня. Прем'єр-міністер Ю. Єхануров і міністер юстиції Сергій Головатий відразу заявили, що рішення Верховної Ради про відставку Уряду було неконституційним і міністри не подавали заяви про відставку.

Президент Віктор Ющенко і прем'єр-міністер Ю. Єхануров оцінили українсько-російську газову угоду, як перемогу української дипломатії. Діяльність українського Уряду була також схвалена провідниками західніх держав (*див. ст.3*) і міжнародними економічними експертами. Водночас політика Росії щодо України була піддана гострій критиці – як така, що означає грубе шантажування проти Заходу в цілому.

Але ця українська „перемога" довго не потривала. Керівники нашвидку зібраної опозиції, передусім Юлія Тимошенко і Володимир Литвин, об'єднавшись з комуністами і Партією Реґіонів Віктора Януковича, 10 січня заявили, після виступу в парляменті прем'єра Ю. Єханурова, що умови угоди для України є „катастрофічними". Вони мали на увазі, що, згідно з цією угодою, ціна (95 дол. за 1000 кубів) постачання газу в Україну розрахована тільки на шість місяців, тим часом ціни, котрі Росія платитиме Україні за транзит свого газу, розраховані на п'ять років. Також було критиковано поспішне заснування „невідомої" фірми „РосУкрЕнерґо", призначеної для постачання газу по території України.

Як завжди, в Україні треба дивитися на підводні течії, а не на зовнішні ознаки явищ, щоб зрозуміти, що ж там відбувається насправді. Мало хто в Україні і в цілому світі вірить, що причиною голосування за відставку Уряду було те, нібито народні депутати – такі затяті патріоти і що були вони вражені текстом газової угоди. Майже вся міжнародна преса 10 і 11 січня відгукнулася на цей конфлікт такими заголовками, як – „Путін переміг", „Росія не відпускає Україну", „Шантаж продовжується" і т. п.

(Закінчення на стор. 5)

Призначення в Українській Католицькій Церкві

Єпископ для Стемфордської Епархії; Єпископ-помічник для Філядельфії

Святіший Отець Бенедикт XVI повідомив 3 січня Стемфордську Епархію, що прийняв відставку Єпископа Василя Лостена як Епарха Стемфордського – у зв'язку з досягненням граничного віку. Того ж дня, 3 січня, Папа призначив Єпископа Павла-Патрикія Хомницького, ЧСВВ, дотепер Апостольського Екзарха Великобританії, наступником Єпископа Лостена. Владика Павло є четвертим епархом Стемфорду.

Стемфордська Епархія налічує 16,000 вірних, 42 священики, 78 ченців і 9 постійних дияконів. Екзархат Великобританії має свій осередок у Лондоні і служить вірним в Англії, Вельсі і Шотляндії. Він налічує 15,000 вірних і має 14 парафій і 15 священиків.

Згідно з Кодексом канонів Східніх Церков, усі єпископи повинні подати у відставку з церковної ерархії Святішому Отцеві при досягненні ними 75-річного віку. Владика Василь подав свою заяву про відхід Святішому Отцеві, згідно з канонічним правом, 11 травня 2005 року. Копія листа була надіслана також Патріярхові Любомирові. Владика Василь продовжував виконувати обов'язки Стемфордського Епарха, аж поки Святіший Отець не прийняв офіційно його відставки. Тепер він – Єпископ-емерит з осідком у Стемфорді. Владика Василь виконуватиме обов'язки адміністратора Стемфордської Епархії, аж поки новопризначений єпископ не вступить офіційно на посаду.

Єпископ Павло-Патрикій Хомницький, ЧСВВ, народився у Ванкувері, Британська Колюмбія, Канада, 19 травня 1954 року. Його батько Стефан іміґрував до Канади у 1948 році з села Вільхівчик Гусятинського району Тернопільської области. Мати Джессі Делавська, народилась у місті Мусідора, провінція Альберта, Канада. Сестра Владики, Патрикія, викладає в початковій школі у Мепл Ридж, Британська Колюмбія. Обидвоє батьків відійшли до Господа у 1996 році.

Після закінчення університету Британської Колюмбії зі ступенем бакалавра у комерції у 1980 році, майбутній єпископ працював бухгальтером протягом двох років. У відповідь на Боже покликання, він вступив в новоціят Чину Святого Василія Великого у василіянському монастирі у Ґлен Ков, Ню-Йорк, у листопаді 1982 року. Вічні обіти склав у Римі 1 січня 1988 року. Єрейські свячення прийняв 1 жовтня 1998 року з рук Єпископа Єроніма Химія, ЧСВВ, в Успенській цЦеркві у Ванкувері. Вивчав філософію в університеті Св. Анзельма і Григоріянському університеті в Римі, де отримав ступінь бакалавра богослов'я у 1990 році.

Після повернення до Канади короткий час служив у церкві св. Петра і Павла у Мондері, Альберта, і в церкві св. Василія в Едмонтоні. Пізніше, у 1997 і 2000 роках, був парохом тих парафій. Був також парохом Марійської церкви у Ванкувері з 1994 по 1997 рік.

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Стан здоров'я населення в Україні

КИЇВ. – Медики побоюються розповсюдження пташиної ґрипи серед людей в Україні. Про це повідомив 10 січня заступник головного державного санітарного лікаря України Сергій Бережний під час Дня уряду в парляменті, де розглядалось питання про стан захворюваности населення України на інфекційні хвороби і заходи для її зниження. Щороку в Україні реєструють близько 10 млн. випадків інфекційних захворювань, з них 95 відс. припадають на ґрипу і гострі респіраторні інфекції. Близько 15 тис. випадків цих захворювань закінчуються смертю людей. Сьогодні найбільш небезпечною інфекційною хворобою для України є туберкульоза. Щороку в Україні лікарі виявляють близько 35 тис. хворих на туберкульозу. Ще одною реальною небезпекою є епідемія ВІЛ/СНІДу: в Україні зареєстровано 86 тисяч ВІЛ-позитивних осіб, з них уже померли 7.3 тисячі. В Україні є дуже несприятливі прогнози щодо можливости масового захворювання серед людей на пташину ґрипу. Розроблено і впроваджено плян запобігання цій хворобі. Вірус пташиної ґрипи було виявлено на трьох підприємствах Криму, які працюють на базі колишньої великої птахофабрики.

Чутки про „секретні центри ЦРУ" в Україні

БЕРН, Швайцарія. – Швайцарські спецслужби перехопили факс, у якому є підтвердження, нібито на території европейських країн існують секретні в'язниці ЦРУ. Згідно з повідомленням швайцарської газети „SonntagsBlick", документ надсилало міністерство закордонних справ Єгипту до свого посольства у Лондоні. У ньому йдеться про те, що 23 громадян Іраку та Афганістану американські спецслужби допитували у Румунії, неподалік міста Констанца. Подібні центри, стверджує видання, є на території Косова, Македонії, Болгарії та України. 8 грудня минулого року організація „Міжнародна амнестія" закликала всі держави - члени Ради Европи сприяти розслідуванню чуток про таємні в'язниці ЦРУ, що проводиться Парляментською асамблеєю Ради Европи, і надати повну інформацію про внутрішньодержавні правові норми і звичаї, які діють у їхніх країнах і стосуються таємних рейсів з транспортування затриманих. „Міжнародній амнестії" стало відомо, що шість літаків, які використовувалися ЦРУ для таємного перевезення затриманих, здійснили приблизно 800 польотів у повітряному просторі Европи і 50 приземлень на летовищі Шенон в Ірляндії. Ця інформація суперечить заявам Державного секретаря США Кондолізи Райс в перший тиждень січня під час зустрічі з міністром закордонних справ Ірляндії Дермотом Ахерном. К. Райс тоді тоді стверджувала, що летовище Шеннон не використовувалося для „неналежних" цілей або як транзитний пункт для переміщення підозрюваних в терористичній діяльності.

Україна і ЕС проведуть зустріч

КИЇВ. – Україна й Европейський союз проведуть зустріч у другому півріччі цього року. Це зазначено в програмі головування Австрії і Фінляндії в ЕС 2006 року. ЕС цього року плянує приділити пильну увагу виборам Верховної Ради і місцевих рад у березні, докласти зусиль для завершення переговорів про спрощення візового режиму на початку 2006 року. Крім того, ЕС готовий обговорювати створення зони вільної торгівлі з Україною після того, як вона стане членом Світової організації торгівлі.

В Україні настав Рік Казахстану

КИЇВ. – Президент України В. Ющенко 10 січня підписав указ про проведення у 2006 році „Року Республіки Казахстан в Україні" з метою активізації співробітництва, зміцнення зв'язків між Україною і Казахстаном в економічній, науково-технічній та гуманітарній сферах та на виконання домовленостей, досягнутих під час зустрічей президентів України і Казахстану. Державний комітет телебачення і радіомовлення України має організувати широке висвітлення в засобах масової інформації заходів з проведення „Року Республіки Казахстан в Україні"

Обговорили проблему всиновлення дітей

КИЇВ. – 9 січня голова Верховної Ради України Володимир Литвин та Посол США в Україні Джон Гербст обговорили проблему усиновлення дітей в Україні. Головною темою зустрічі була проблема, що виникла після ухвалення змін до сімейного кодексу України, якими повноваження з усиновлення дітей чужоземцями передано від Міністерства освіти Міністерству у справах сім'ї, молоді та спорту. Під час розмови було обговорено заходи, які б дали змогу запобігти незаконній торгівлі дітьми. Тому що консульські установи України в США не отримують вчасно від батьків усиновлених дітей звіти про стан цих дітей, усиновлення українських дітей в США тимчасово припинено.

Спроба вивезти українських сиріт

КИЇВ. – На летовищі „Бориспіль" затримано групу українських сиріт, яких незаконно намагалися вивезти за кордон. Попри кількаразові попередження Державної прикордонної служби про дотримання порядку перетинання державного кордону неповнолітніми громадянами України, наприкінці минулого і на початку нинішнього року почастішали випадки, коли групи українських дітей не пропускали для виїзду за кордон через відсутність визначеного законодавством переліку документів. 9 січня було затримано сімох дітей – вихованців будинку для сиріт Дніпропетровська, віком від 6 до 14 років, що мали вилетіти рейсом Київ – Барсельона. У керівника групи були лише квитки, а дозволу на виїзд за кордон від Міністерства у справах сім'ї та молоді не виявилося. В таких випадках виникає побоювання, що вивезені без належних документів сироти назад в Україну не повернуться. Загалом, за 2005 рік прикордонники через відсутність належних документів не пропустили понад 5 тисяч українських дітей.

На Прикарпатті розвиватимуть туризм для діяспори

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – На 17 січня призначено перше засідання представників туристичних організацій Івано-Франківщини в рамках проєкту „Повернення в місто у межиріччя двох Бистриць" (*Івано-Франківськ омиває дві Бистриці – Надвірнянська і Солотвинська* – **Ред.**). Проєкт виконується з січня по червень 2006 року обласною організацією Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні спільно з Радою з туризму Карпатського реґіону. Завдання проєкту полягає в збільшенні так званих ностальгічних турів у західню частину Україну представників української діяспори - вихідців з реґіону.

У Севастополі бракує українських шкіл

СЕВАСТОПОЛЬ. – У Севастополі лише в 5.7 відс. шкіл і клясів навчання здійснюється українською мовою. Водночас, як зазначає газета „Слава Севастополя", в останні роки у місті відзначається зростання інтересу жителів до отримання освіти державною мовою. Якщо 3-5 років тому кляси з українською мовою навчання комплектувалися з 10-12 чоловік, то в цьому навчальному році школи зформували кляси у відповідності з державними нормативами (30 учнів у клясі). Викладання усіх предметів державною мовою забезпечується в 4-ох загальноосвітніх навчальних закладах міста (загалом у Севастополі налічується 49 загальноосвітніх шкіл). Якщо до 1998 року, коли у Севастополі почав вводитися як обов'язковий предмет „Українська мова", у місті працювало не більше 30 вчителів даної спеціяльности, то за цей час силами місцевого інституту післядипломної освіти підготовлено більш як 200 вчителів української мови.

За повідомленнями інформаційних аґентств

В Україні тривалий відпочинок - усі разом, але по-різному

В Україні відзначено новорічні і Різдвяні свята тривалим відпочинком. В містах і селах відбулися масові гуляння населення. Фотокореспонденти УНІАН зафіксували таке гуляння, організоване в Музеї українського побуту біля Києва (світлина зліва), але не оминули й сцену, яка засвідчила, що й на свята у людей був клопіт: що продати на вулиці і що придбати до столу – теж на вулиці.

Посол України в США – Олег Шамшур

Посол України в США – Олег Шамшур

Олег Владиславович Шамшур призначений Послом України в США 19 грудня 2005 року. Він починає свою працю у Вашинґтоні 16 січня 2006 року.

О. Шамшур народився 6 липня 1956 року в Києві, у 1978 році з відзнакою закінчив факультет міжнародних відносин та міжнародного права Київського державного університету ім. Т. Шевченка (спеціяльність: міжнародні відносини), у 1978-1981 роках навчався в аспірантурі Інституту соціяльних та економічних проблем закордонних країн Академії Наук України, у 1981-1993 роках – працював в Інституті соціяльних та економічних проблем закордонних країн Академії Наук України, в т.ч. з 1984-го по 1989 рік – вченим секретарем Інституту.

У 1993 році стажувався в університетському коледжі Лондонського університету і від 1993-го до 1996 року працював першим секретарем, радником Постійного представництва України при Відділенні ООН та в інших міжнародних організаціях у Женеві. У 1996-1998 роках був заступником голови Державного комітету у справах національностей та міґрації України, членом Комісії з питань громадянства при Президентові України, в 1998-2003 роках – радником-посланником Посольства України в державах Бенілюкс, в жовтні 2003-го - лютому 2004-го – начальником Управління Европейського союзу МЗС України, з лютого 2004 року – заступником міністра закордонних справ України.

Кандидат історичних наук (1982 р., Київський університет), автор близько 60 наукових праць. Має дипломатичну ранґу Надзвичайного і Повноважного Посланника першої кляси.

Вільно володіє англійською та французькою мовами.

Посольство України в США

Зустріч Б. Тарасюка з керівниками дипломатичних місій

КИЇВ. – 4 січня ц. р. в Києві відбулася зустріч міністра закордонних справ України Б.Тарасюка та голови правління НАК „Нафтогаз України" О. Івченка з керівниками дипломатичних місій країн ЕС, США, Канади, Японії, Румунії та Болгарії. Під час зустрічі О. Івченко поінформував дипломатів, що у Москві 4 січня було укладено Угоду про вреґулювання взаємин в газовій сфері, яка докорінно змінює умови придбання та транзиту енерґоносіїв між Україною та Росією. Міжгосподарські взаємини перестали бути бартерними і перейшли на ринкові засади.

Ціна на газ для України розрахована за формулою, що застосовується в країнах ЕС і становитиме 95 дол.США за 1000 кубометрів, окрім законтрактованого туркменського газу. Це ж стосується і тарифів за транзит газу територією України. Зокрема встановлено, що останній становитиме 1.6 дол. США за 1000 кубометрів на 100 км, що приноситиме Україні близько 2.4 млрд. дол. США на рік, яких цілком вистачатиме для закупівлі додаткового газу.

Домовлено також про збільшення транзиту газу через Україну з теперішніх 110 до 120 млрд. кубометрів на рік. Тариф за транзит туркменського газу до кордону з Україною залишається незмінним, його транзит в Україну забезпечуватиме компанія „Росукренерґо". Газ у російської компанії „Газпром" Україна не купуватиме.

О. Івченко уточнив, що НАК не втручатиметься в питання умов транспортування туркменського газу до кордонів України. У той же час погоджено, що Туркменістан постачатиме близько 40 млрд. кубометрів газу в Україну впродовж 2006 року, з них в першому півріччі по 50 дол. США за 1000 кубометрів, у другому – по 60 дол. США. Триває праця з укладання контракту на постачання газу з Туркменістану на 2007 і подальші роки.

О. Івченко підкреслив, що українська компанія протягом останніх кризових днів, як і впродовж останніх місяців, не дозволяла собі жодних маніпуляцій з цінами та обсягами газу. Европейські країни раптово почали фіксувати різке зниження кількости газу на своїх кордонах через навмисне непостачання цього газу з боку „Ґазпрому".

Міністер закордонних справ України Б.Тарасюк, підсумовуючи зустріч, подякував дипломатичному корпусу за розуміння і солідарність, виявлені з боку ЕС і США стосовно України у складний період українсько-російського газового протистояння.

Ця ситуація продемонструвала, що на Україну не діють ультиматуми та погрози. Вона визначатиме свою позицію відповідно до національних інтересів.

Міністер зазначив, що уряд України зробив серйозні висновки щодо необхідности глибокого перегляду національної енерґетичної стратегії, у зв'язку з чим пробляються шляхи запровадження енерґозберігаючих технологій, збільшення вітчизняного видобутку енерґоносіїв та пошуку їхніх альтернативних джерел.

Найближчим часом Україна виступить з ініціятивою щодо створення альтернативної маршрути постачання центральноазійського газу до Европи.

За матеріялами ЗМІ

Суд у справі Г. Ґонґадзе відкладено

КИЇВ. – Скандалом завершилося друге слухання справи, розпочате 9 січня в апеляційному суді Києва. Воно мало відрізнялося від першого, що відбулося 19 грудня минулого року. Щоправда, тоді журналістів хоча б пустили під двері залі судових засідань, а нині вони штовхалися на сходах. Пояснення те ж саме: в апеляційному суді бракує великих приміщень. До залі були впущені лише представники кількох інформаційних аґентств та телеоператори. Втім, теж ненадовго.

Представник потерпілої сторони адвокат Андрій Федур виступив з клопотанням про недовіру і відсторонення судді Ірини Григор'євої від головування на слуханнях, звинувативши її в упередженості. Суд відхилив це клопотання і, виставивши журналістів, оголосив перерву.

У навмисному вбивстві журналіста звинувачено трьох колишніх офіцерів міліції – Валерія Костенка, Миколу Протасова та Олександра Поповича. Родичі Георгія Ґонґадзе вимагали не передавати справу до суду, доки не будуть розкриті замовники й організатори його вбивства, а не лише виконавці. Відповідне клопотання адвоката матері Лесі Ґонґадзе суд відхилив під час розгляду справи 19 грудня. Леся Ґонґадзе заявила, що за таких умов не вважає за потрібне брати участь у судових слуханнях. На засіданні була присутня вдова убитого Мирослава.

Уповноважена Ради Европи у справі Георгія Ґонґадзе Сабіне Лойтгойсер-Шнаренберґер 9 січня заявила, що вважає передчасним початок судового процесу про вбивство журналіста. Рада Европи вважатиме „справу Ґонґадзе" закритою лише тоді, коли всіх причетних до вбивства, включаючи замовників, притягнуть до відповідальности.

Після перерви підсудному Миколі Протасову стало зле. Він, з підозрою на гіпертонічний криз, доставлений до лікарні. Колегія суддів у зв'язку з цим ухвалила рішення перенести слухання на 23 січня. Представники ЗМІ у заяві на ім'я начальника Шевченківського районного відділу міліції вимагають порушити карну справу за фактом перешкоджання їм у виконанні службових обов'язків. Адвокат Андрій Федур та Мирослава Ґонґадзе також заявили про намір подати клопотання до суду стосовно організації судових слухань.

За матеріялами ЗМІ

Новий вид транспорту в Україні

ХАРКІВ. – Новий вид транспорту в Україні – рейковий автобус – зробив свій перший рейс на Південній залізниці під Харковом 8 січня 2006 р. Автобус курсуватиме на ділянці Харків – Тополі. Він є комфортабельним вагоном, що діятиме на маршрутах з малим пасажиропотоком. Рейковий автобус розрахований на 169 пасажирів і має 95 місць для сидіння. Швидкість руху – 120 км/год. Рейковий автобус покликаний зменшити навантаження на приміському залізничному сполученні. За попередніми підрахунками, для українських магістралей потрібно 175 подібних рейкових автобусів.

Фото УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Стан А. Шарона залишається критичним

ЄРУСАЛИМ. – Після того, як 4 січня прем'єр-міністр Ізраїлю Аріель Шарон пережив крововилив у мозок, нейрохірурги єрусалимської клініки „Гадаса“ вже зробили йому три операції. 8 січня томографії головного мозку ізраїльського прем'єра показали, що процес набрякання головного мозку в нього припинився, а внутрішньочерепний і артеріяльний тиск перебувають у межах норми. Всі останні дні він перебував у стані медикаментозної коми. Тим часом у вівторок, 10 січня, авторитетна ізраїльська газета „Ha'aretz“, посилаючись на слова одного з лікарів, написала, що медики припустилися помилки в лікуванні А. Шарона, коли в нього стався маленький крововилив у мозок у середині грудня. І саме ця помилка могла стати причиною великого крововиливу на початку січня. Річ у тому, що А. Шарон вживав ліки для розрідження крови, попри те, що потерпав від церебральної амілоїдної ангіопатії – хвороби кровоносних судин головного мозку. Хвороба характеризується відкладенням на стінках судин головного мозку амілоїду – комплексу білків (глобулінів і полісахаридів), що є продуктом порушеного білкового обміну. Якби це захворювання, характерне для людей похилого віку, було виявлено завчасно, то лікарі не приписали б А. Шаронові цих ліків, оскільки в поєднанні з захворюванням вони можуть спричинитися до крововиливу в мозок. Але захворювання виявили лише в лікарні „Гадаса“ – вже після того, як стався великий крововилив. За словами медиків, амілоїдну ангіопатію не лікують, від неї немає ліків. Вона вражає кровоносну систему, підвищуючи ризик крововиливів у мозок. У 20 відсотках випадків крововиливи в мозок у людей віком за сімдесят років спричинює саме це захворювання. Керівникові ізраїльського уряду наприкінці лютого виповниться 78 років.

Велелюдна молитва на горі Арафат

МЕККА, Савдійська Арабія. – 9 січня майже 2.5 мільйона мусульман здійснили головний ритуал щорічного хаджу - помолилися на святій горі Арафат, поблизу Мекки. Хадж у перекладі з арабської означає – паломництво. Відвідати хоч би раз у житті Мекку – це один з найголовніших обов'язків для мусульманина. Саме на горі Арафат, за переказами, пророк Мухаммед незадовго до смерти звернувся до своїх послідовників з проповіддю-заповітом. Також нібито в цьому ж місці зустрілися вигнані з Раю Адам і Єва, де вони й отримали прощення. Безпеку у Савдійській Арабії під час хаджу запевнюють близько 60 тисяч правоохоронців. Цього разу, як і щороку, не обійшлося без прикрих інцидентів.

Мехмет Алі Ага виходить на волю

АНКАРА, Туреччина. – цими днями з турецької в'язниці виходить на волю Мехмет Алі Ага, який понад 20 років тому здійснив замах на життя Папи Римського Івана Павла II. Суд у Туреччині вирішив, що Мехмет Алі Ага уже відбув свій термін покарання. Після замаху у Ватикані на Папу Римського у 1981 році Мехмет Алі Ага, громадянин Туреччини, відбув майже 20-річне ув'язнення в італійській в'язниці, а в 2000 році його передали турецькій владі. Тепер йому 47 років.

У справі про ЮКОС ще не поставлено крапки

БЕРН, Швайцарія. – Верховний суд Швайцарії відмовився передати владі Росії банківські документи у справі російського концерну ЮКОС, який зазнав несправедливого переслідування з боку уряду Росії. Федеральний трибунал Швайцарії заявив, що Москва не надала йому переконливих доказів вини концерну. Суд також відмовився надати Росії інформацію про компанії і банки, які мають зв'язки з капіталами ЮКОС-у і які заморожені в Швайцарії. Нагадаємо, що екс-керівник ЮКОС-у Михайло Ходорковський відбуває в Росії 8-річне тюремне покарання за звинуваченням у фінансових злочинах, хоч російські правоохоронці стверджують, що в цьому випадку, як і в багатьох подібних, йшлося про політичне переслідування успішного і незалежного підприємця з боку російського президента В. Путіна.

Литва вагається щодо закриття атомної станції

ВІЛЬНЮС, Литва. – Уряд цієї країни заявив 10 січня, що розглядає можливість не закривати атомну електростанцію, збудовану в Ігналіні ще за совєтського часу, хоч виведення її з експлуатації до 2009 року було одною з головних умов приєднання країни до Европейського союзу у 2004 році. Ця станція постачає електроенергію всій Прибалтиці, тому Вільнюс вирішив не поспішати з закриттям Ігналіни – аж поки не буде створено альтернативної системи енергетичного забезпечення. До такого рішлення литовців підштовхнула недавня візита представників російського „Ґазпрому“, які заявили, що надалі ціни на газ для Литви коливатимуться в залежності від „ринкових чинників“. При тому російська газова монополія не надала ні Литві, ні іншим країнам Балтії чіткої формули таких чинників. Рішення Литви позбутися залежности від Москви підтримали сусідні Латвія і Естонія Вільнюс запропонував партнерам з Европейського союзу негайно почати створювати альтернативну системи енерґопостачання, яка б охоплювала балтійсько-чорноморський регіон з виходом на Скандинавію і кавказько-близькосхідний енерґетичний ринок.

Інавґурація Н. Назарбаєва – нагода для переговорів

АСТАНА, Казахстан. – На інавґурацію переобраного на найвищий державний пост Нурсултана Назарбаєва з'їхалося багато провідників держав, в тому числі – президенти України і Росії Віктор Юшенко та Володимир Путін. Згідно з попередньою телефонною домовленістю, вони мають обговорити проблеми постачання російського газу до України та ініціятиви щодо прокладення нових газотранспортних відтинків на території України. У складі української делеґації, яка супроводжує Віктора Ющенка до Казахстану, – голова „Нафтогазу“ України Олексій Івченко, міністер палива та енерґетики України Іван Плачков і керівник Секретаріату президента Олег Рибачук.

ЕС закликає відмовитися від ядерної програми

ПАРИЖ. – Евросоюз закликав Іран зберегти запроваджений Теграном два роки тому добровільний мораторій на дослідження в області ядерної технології. В опублікованій 7 січня головою ЕС - Австрією спеціяльній заяві зазначається, що для Евросоюзу поновлення ядерної програми в Ірані стане порушенням „букви і духу“ резолюцій з іранського „ядерного досьє“, прийнятих Міжнародним аґентством з атомної енергії.

Економічна свобода панує не скрізь

АШГАБАТ, Туркменістан. – В перші дні 2006 року ця країна за індексом економічної свободи потрапила до переліку 10 країн, в яких ситуація з економічною свободою погіршилася найбільше. Про це повідомив Фонд спадщини, незалежні експерти яяяякого визначають рівень економічної свободи в різних країнах. До цієї десятки, крім Туркменістану, потрапили республіки з центральноазіятського реґіону – Узбекистан, Киргизстан, Казахстан і Таджикистан, а також з Закавказзя - Вірменія і Грузія. У той же час відзначено, що, незважаючи на значні покращення, Туркменістан залишається серед країн з найбільш несвобідною економікою, посівши 148-ме місце із 157. Україна посіла 99-те місце, набагато випередивши Росію (122-ге місце), яка є „переважно несвобідною“ державою. Індекс економічної свободи оцінювався за 50 незалежними параметрами, поділеними на 10 категорій економічної свободи – це торговельна політика, податкове навантаження, міра втручання держави в економіку, монетарна політика, інвестиційний клімат, стан банківського і фінансового ринків, платня і ціни, захист власности, законодавство, міра вреґулювання ринку і тіньова ринкова діяльність („чорний ринок“). Найменш вільною країною в реґіоні залишається Білорусь, яка посіла 151-те місце. Найневільнішими виявилися Північна Корея, Іран, Бірма, Зімбабве, Лібія і Венесуела.

Угорці захоплені образом Помаранчевої революції

БУДАПЕШТ, Угорщина. – в угорській столиці 7 січня відкрито фотовиставку про Помаранчеву революцію „Україна – 2004. Погляд у майбутнє“. У її презентації взяли участь представники угорського парляменту і Посольства України в Угорській Республіці. Майже пів сотні кольорових знімків фотомайстра Володимира Жидовського документально відтворюють драматичні події на київському Майдані Незалежности, масовий рух українців за справедливість і демократизацію суспільного життя. „Нас не зламати!», „Ми підемо з майдану до перемоги», „Релігійні конфесії – за Ющенка», „Не стріляйте в нас», „Студенти – за нове життя“, „Вся Україна знає тебе і любить“ – фотоекспозиції під цими та іншими назвами відтворюють панорамну картину всенародної боротьби українців і ті ідеї, які угорці виборювали у революціях 1848-1849 та 1956 років. Організатором виставки є Музей Саболч-Сатмар-Березької области в місті Ніредьгаза, який придбав документальні фототвори київського майстра для своєї колекції.

Пташина ґрипа не відступає

БРЮСЕЛЬ. – 7 січня експерти Европейського союзу підтвердили, що вірус пташиної ґрипи в Туреччині належить до найбільш патогенної групи. Як повідомила прес-служба Европейської комісії, в Европі завершено дослідження зразків вірусу, взятих у хворих птахів і людей у східній Туреччині.

О. Лукашенко порозумівся з „Ґазпромом“

МІНСЬК, Білорусь. – В неділю, 8 січня, президент Білорусі Олександер Лукашенко обговорив з заступником голови російської компанії „Газпром” Олександром Медведєвим питання співпраці між білоруською і російською компаніями – як на близьку, так і на довготривалу, стратеґічну перспективи. Досягнуто домовлення про створення білоруською газовою компанією і „Газпромом“ спеціяльної робочої групи з вивчення конкретних проектів, які можуть бути здійснені в найближчому майбутньому. Серед них - проєкти, пов'язані з підземним зберіганням природного газу в Білорусі, а також розширенням транзитних потужностей для збільшення постачання „блакитного палива“ в Европу через територію республіки. Також розглядалася можливість доведення об'ємів підземного зберігання газу в Білорусі до одного мільярда кубічних метрів.

США визначають правила для космічних туристів

ВАШИНҐТОН. – Згідно з пропонованими правилами Адміністрації федеральної авіяції США, космічних туристів можуть перевіряти, щоб з'ясувати, чи не причетні вони до тероризму. Така перевірка здійснюватиметься, аби перешкодити терористам знищити космічний апарат або використати його як зброю. Ці пропозиції вплинуть на успіх підприємства Ричарда Бренсона, який збирається пустити туристів в космос цього десятиріччя. Адміністрація федеральної авіяції намагається реґулювати комерційну космічну індустрію, щоб запровадити стандарти безпеки. Компанії повинні поінформувати пасажирів щодо стану безпеки, включно з інформацією про те, скільки летів здійснив космічний корабель, та про будь-які проблеми з апаратом. Космічних туристів також повинні навчити, як давати собі раду в надзвичайних ситуаціях, наприклад, за умов розгерметизації кабіни, чи пожежі. Адміністрація федеральної авіяції США повинна оприлюднити ці правила до червня цього року.

За матеріялами ЗМІ

Призначення...

(Закінчення зі стор. 1)

Коли Владика був парохом церкви св. Василія в Едмонтоні і свв. Петра і Павла в Мондері, він був також настоятелем місцевого василіянського монастиря. Єпископ Хомницький був також директором Василіянського музею в Мондері, членом Провінційної Капітули Отців-василіян у Канаді, а також консультором Едмонтонської Епархії. Він був призначений екзархом для українців-католиків у Великобританії 5 квітня 2002 року і висвячений на єпископа 11 червня 2002 року Патріярхом Любомиром, кардиналом Гузаром.

Також 3 січня Папа Бенедикт XVI проголосив монсеньйора Івана Буру, пароха української Католицької церкви святого Миколая в Вілмінґтоні, Дел., Єпископом-помічником Української Католицької Архиепархії Філядельфії. Він призначений Титулярним єпископом Ліміси.

Єпископ-номінат Іван Бура народився 12 червня 1944 року в Веґелбені, Німеччина, в родині Григорія та Марії Бурів, обох уже немає серед живих. Після еміґрації до Америки члени родини стали парафіянами Української католицької церкви святих Петра й Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж. В Єпископа-номіната Івана Бури є брати і сестри: Микола Бура, Роза Науменко, Теодор Бура, Володимир Бура та Ірена Бура.

Єпископ-номінат Іван Бура навчався у Василіянському коледжі у Стемфорді, Кон., а пізніше – в Семінарії св. Йосафата та в Католицькому університеті у Вашінгтоні, О.К., де здобув бакалавреат з гуманітарних наук та з богослов'я.

Висвячений на священика 14 лютого 1971 року Митрополитом Амбросієм Сенишиним в Українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття в Філядельфії, Па., він так само служив у ній в 1971 році.

Єпископ-номінат І. Бура викладав релігію у Василіянській школі в Стемфорді, Кон., з 1971 по 1972 рр. Він також викладав українську мову у Василіянському коледжі у Стемфорді, з 1972-го по 1975 рік, був адміністратором українських католицьких церков св. Йосафата у Трентоні, Н. Дж., св. Миколая в Маханої, Па., св. Михаїла в Шенандова, Па., ректором Української католицької семінарії св. Йосафата у Вашінгтоні. З 1997-го по 2002 рік єпископ-номінат Іван Бура був парохом Української католицької церкви Святого Духу у Честері, Па., і Української католицької церкви святого Миколая в Мілвілі, Н. Дж. Від 2002 року дотепер служив парохом Української католицької церкви св. Миколая в Вілмінґтоні, Дел., і в Українській католицький церкві св. Василія у Чесапіку, Мериленд.

Єпископ Павло-Патрикій Хомницький

12 червня 1991 р. єпископ-номінат Іван Бура був іменований його Святістю Папою Іваном Павлом ІІ Монсеньйором в ранзі Папського шамбеляна. Крім цих обов'язків, він є діючим президентом Союзу українців- католиків „Провидіння" і нещодавно переобраний на другий термін, який завершується в 2010 р.; він також член Архиєпархіяльної ради і член Ради директорів Навчального центру ім. Митрополита А. Шептицького у Філядельфії, член Пресвітерської Ради, член Архиєпархіяльної літургійної комісії, член Приймальної комісії Семінарії св. Йосафата.

Дата єпископських свячень буде повідомлена додатково.

„Газова...

(Закінчення зі стор. 1)

Коротше кажучи, поважні аналізи зводяться переважно до висновку, що, по-перше, в українській політиці є багато діячів, яким не подобається поновне підвищення міжнародного авторитету Президента В. Ющенка; по-друге, опозиція намагається використати цю ситуацію для свого посилення перед березневими парляментськими виборами, й саме тому в одній упрязі тепер опинилися Ю. Тимошенко, В. Литвин, В. Янукович і комуністи; по-третє, стає очевидним, що Росія знов і знов намагається використати кожний подібний момент (і створити його!) у своїх великодержавних інтересах, особливо, коли йдеться про будь-яку можливість повернути Україну в коло московських впливів. Зокрема „Financial Times" прямо звинувачує В. Путіна в організуванні газової кризи, щоб створити в Україні ситуацію нестабільности перед виборами.

Отож не випадково російський міністер закордонних справ Іванов 10 січня з усмішкою відповів під час прес-конференції, що, на його думку, „це найгірша політична криза, котру Україна пережила будь-коли!".

11 січня, перебуваючи в Астані, столиці Казахстану, на інавгурації президента Нурсултана Назарбаєва, мали зустріч президенти В. Ющенко і В. Путін.

І.Я

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Іван Раковський – незабутній популяризатор науки

Д-р Орест Попович

Світлій пам'яті голови НТШ в 1935-1939 і 1946-1949 роках

Оригінальність та унікальність - такими прикметами біографи визначають особистість Івана Раковського як науковця, називаючи його піонером природознавчих наук в Галичині, людиною, яка все своє життя присвятила науці і навчанню.

Оригінальність І. Раковського полягала в тому, що він не був в першу чергу науковцем для науковців – таким, що працює в якійсь вузькій галузі, щось певне в ній досліджує, публікує в наукових журналах, дає наукові доповіді для спеціялістів у своїй галузі. Ні – ціллю Івана Раковського була не чиста наука, а популяризація природознавства серед учнів, студентів та ширших кіл громадянства в Галичині.

Щоправда, він мав свою наукову, вузьку спеціяльність – порівняльну антропологію, в якій робив досліди і мав наукові публікації, але набагато важливішою в його житті була науково-популярна діяльність.

Не було жодної дисципліни в галузях неживої чи живої природи, якою б Іван Раковський не цікавився і не намагався ознайомити з нею українську громаду з допомогою своїх науково-популярних публікацій і доповідей.

Широкі зацікавлення І. Раковського почали виявлятися вже в часах, коли він, закінчивши філософічний факультет Львівського університету, склав іспити для викладання в середніх школах: його головним предметом було природознавство, а побічними – математика і фізика. Почавши свою педагогічну працю в Коломийській гімназії в 1900 році, він завідував там природознавчим кабінетом. В Коломиї він організував науково-популярні доповіді в Народному Домі, публікував свої науково-популярні статті в часописі „Поступ", їздив з лекціями по селах; закладав читальні „Просвіти". Публікував також у львівському „Літературно-Науковому Віснику", в Збірниках НТШ, якого дійсним членом він став в 1903 році, у віці 29 років.

Для ілюстрації діяпазону наукових зацікавлень Івана Раковського вже в його Коломийському періоді подам ряд заголовків його науково-популярних статтей і доповідей з того часу (1900-1908 рр.). Статті: „Вік нашої землі" (1901); „Поезія в освітленні наук природничих" (1902); „Про основи психології" (1903); „Як зимують рослини" (1903); „Листи про природу" - цикл статтей (1904). Доповіді: „Про тайну життя у природі" (1902); „Ціль людського життя" (1903); „Москофіли зі становища наук природничих" (1903); (це я хотів би прочитати, бо напевно дещо там стосується і наших малоросів в сьогоднішній Україні); „М'ясоїдні рослини" (1904).

Як би нам сьогодні тут здався такий Іван Раковський – для нашої колонки у „Свободі"! Нам так бракує статтей з природознавчих наук, статтей, очевидно, науково-популярного жанру, зокрема бракує людей, які хотіли б і вміли б написати їх українською мовою.

У коломийський період І.Раковський зробив також вагомі кроки у своїй вузькій спеціяльності – антропології. В 1903-1906 роках він запросив до співпраці великого антрополога Хведора Вовка (професор паризької Сорбони і Петербурзького універ-

(Закінчення на стор. 15)

Про автора:

Д-р Орест Попович – заступник голови НТШ-А, відповідальний за інформацію. Колонка базована на його доповіді в НТШ-А 10 грудня 2005 року в програмі для вшанування наукової і громадської спадщини колишнього голови НТШ Івана Раковського (1874–1949).

Зліва: Юрій Раковський, д-р Леонід Рудницький, д-р Орест Попович, д-р Святослав Трофименко

Тяжкий удар

10 січня 250 депутатів Верховної Ради проголосували за відставку прозахідного уряду Юрія Єханурова. Це стало тяжким ударом для президентства Віктора Ющенка, який постав перед перспективою працювати після парляментських виборів у березні з неприхильним до нього урядом, адже нова редакція Конституції, яка набрала чинности 1 січня, позбавила президента повноважень призначати уряд. Голосуючи за відставку, об'єдналися союзники Володимира Литвина, Юлії Тимошенко і проросійські сили в парляменті. Західні оглядачі, зокрема „Financial Times", вважають, що голос за відставку уряду Ю. Єханурова можна розглядати як перемогу президента Росії В. Путіна, і саме В. Путіна звинувачують в організуванні газової кризи для того, щоб дестабілізувати прозахідній український уряд перед виборами. Голосування було також помстою Ю. Тимошенко Ющенкові. На виборах вона боротиметься проти союзників В. Ющенка.

Наразі в Києві тривають суперечки щодо того, чи рішення Верховної Ради відповідає Конституції, але уже тепер зрозуміло, що в Україні виник потужний антипрезидентський бльок, до якого увійшли усі, хто вважався переможеним подіями Помаранчевої революції. Вони вміло скористалися тим, що в суспільстві визріло сильне розчарування новою владою. Влада за рік теж не використала велетенський обсяг народної довіри, виявленої їй на Майдані в Києві та в усій країні.

Висловлена Верховною Радою недовіра Кабінетові мініністрів разюче відкриває Україну перед зовнішніми впливами, зокрема з Росії. Зовнішній фактор знову стає одним з провідних для політичного складу України. Це дозволяє певним зовнішнім гравцям, які не досягли своєї мети на минулих виборах, впливати як на політичні структури в Україні в період відповідальної передвиборної кампанії, так і на прийняття владою певних рішень як в економічній, так і в політичній площині. В. Путін, головним завданням якого було у будь-який спосіб дискредитувати українську революцію та орієнтовану на Захід владу, може святкувати перемогу. Проте слід зазначити, що попри очевидні зусилля Росії, дії з дестабілізації ситуації в Україні, північні політики чинили руками політиків з Києва. Москві було досить лише трохи підіграти владним амбіціям одних, бажанню помститися інших і виборчим вигодам третіх, як київські політики показали, що заради власних інтересів готові зневажити свій народ, свою країну та все те, заради чого відбувся Майдан.

Стало очевидним, що український уряд мало що виграв в газовій війні. Але що було б з Україною, якби росіяни і надалі знижували тиск у газотранспортній мережі, якби людям в оселях яких стало значно холодніше, якби вони опинилися без роботи, бо їх виробництва були б закриті? Юрій Єхануров говорить про це, однак, його ніхто не слухає. Президентові України теж варто було б ще рік назад пильніше займатися створенням парляментської більшости.

У вислідi Україна має нестабільність в країні, зовнішні загрози та відсутність реальних людей, які могли б їм протистояти, розчароване суспільство.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про післясвяткові роздуми

Ось ми вже остаточно закінчили святково-різдвяний період – згідно з геть усіма календарями і датами. То ж саме добрий час призадуматися ще раз над недавно минулим та, може, навіть зробити висновки на майбутнє. Питання, однак, чи оці висновки у нас правильні, а передусім – чи позитивні і чи дають можливість думати оптимістично про майбутнє? Це справді питання, яке насувається з різними можливими відповідями, а передусім з різними припущеннями: а може, буде так, а може, – буде „сяк".

В кожному разі питання: „А як це буде завтра?" і який буде наступний рік у нашому святкуванні, насувається, здається, не одному з нас, що думає не тільки про себе, але про майбутнє нашої спільноти і тут, і там, в Україні.

Розуміється, нас турбує в першу чергу (це ж самозрозуміле, що завжди сорочка ближча, як кожух!) як буде тут, на землі Вашінгтона, яку ми вже часто називаємо „нашою". Як і наскільки ми втримаємося з нашою українською спільнотою та що будемо продовжувати, а що вже зовсім закинемо?

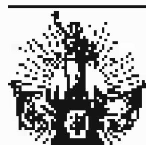
Нема де правди діти, але наша загальна „американізація" процвітає і, здається, найбільше її відчуваємо саме при святкуванні таких традиційних свят, як Різдво Христове. Тут ідеться не тільки про час святкування, себто чи за „новим календарем", чи за „старим" – але також про спосіб та про настрій, що його ці свята викликають.

Тут важливе також, коли і до якої нашої церкви ідемо та чи сідаємо до „традиційної" Святої Вечері один раз чи вже два. У вислідi (а може, мені це тільки здається?) важко викликати цей справжній вийнятковий настрій, що „колись" ці свята характеризував, і все проходить ніби „святочно", але не так, як хотілося б. Може, саме тому, що, здається, вже майже немає тут української родини, що святкувала б урочисто тільки один раз, і при цьому усією родиною, як це було у декого „за давніх, добрих часів" в Україні.

Розкинення родин по різних місцевостях, по парафіях з різними календарями вже само по собі є причиною різних часів святкувань, а з цим і браку справжнього Різдвяного настрою. Бажання молодшої ґенерації використати Різдвяні вакації на „інші" приємности, є також небезпекою для наших традицій і звичаїв. Розуміється, не будемо паки і паки ще пригадувати про найважливіше – календарні різниці, а з цим і різне святкування у наших таки українських церквах.

Все це ніяк не сприяє цьому особливому настроєві, який повинен панувати у нас в серцях і в наших домах. Що маємо у вислідi? Віддих полегші, що „слава Богу вже по Різдві" та тиху надію, що, може, за рік буде „інакше". Дай Боже!

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

— SVOBODA —

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Головний редактор – Ірена Яросевич

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 292-0900

E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Передплата на рік $55.00, на [illegible] – $65.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на [illegible] – $50.00. За [illegible] – $1.00. [illegible] „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NY 07054.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Директор видань – д-р Володимир Прохоренко (973) 292-9800 дод. 3034 e-mail: prochorenko@unamember.com

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net

Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

ЗУАДК відповідає на потреби...

Стаття О-КИ „Про те, щоб трохи більше серця....“ („Свобода“, 2 грудня 2005 р.) вимагає відповіді на її завваги, звернені в сторону ЗУАДК-у.

ЗУАДК є організацією, яка відповідає на потреби, які їй стають відомі. Якщо ніхто не повідомив або не звернувся до канцелярії, то як же тут допомогти? Дивно, що ніхто з читачів „Ню-Йорк Таймс“ нас не повідомив про випадок, що його подає О-КА, та й О-КА, знаючи про діяльність ЗУАДК-у, не подала координатів цієї бідної родини.

ЗУАДК мав зустрічі з представниками „четвертої хвилі“, і вони заявили, що найважливіше для них – це допомога із щоденними проблемами мови, вивчення комп'ютерних систем, які потрібні їм, щоб одержати кращу працю. В міру можливостей, ЗУАДК на ці потреби реагує.

Фінансова база ЗУАДК-у – це датки жертводавців, які присилають пожертви на бажані проєкти, але, на жаль, громада не дуже відгукується на потреби українців в Америці. Наприклад, на заклик допомоги для українців, потерпілих від гурагану „Катріна“ пожертви ледве сягнули 1,250 дол., але на заклик для каліки в Україні зібрано було 6,000 дол. У всіх випадках ЗУАДК виконує волю жертводавця.

ЗУАДК не „реклямується“, а звітує перед громадою про виконані проєкти, на які громада жертвувала, та про існування програм, які можуть допомогти новоприбулим українцям. Два рази на рік ЗУАДК складає громаді побажання з нагоди свят.

Ми погоджуємось з О-КОЮ, що допомога потрібна новоприбулим українцям в усій Америці, але найбільшу частину праці ЗУАДК-у виконують добровольці у Філядельфії, і було б нечемно відкривати філії по усій Америці з фондів, які ЗУАДК отримує від місцевих жертводавців. Як О-КА згадала, в Америці існують численні суспільні служби. В Україні такі служби не діють, і тому ЗУАДК концентрується на допомозі дуже бідним в Україні.

Якби всі свідомі українці Америки стали амбасадорами ЗУАДК-у у своїй околиці, та щедро жертвували на ці цілі, то ЗУАДК міг би допомогти багатьом потребуючим також в Америці.

За Екзекутиву ЗУАДК-у:
д-р **Лариса Лозинська-Кий**,
голова

В. Ющенко веде народ до волі

Рік тому В. Ющенко перебрав урядування державою, яка мала вигляд „розбитого баняка“, а щоб обіцяне на Майдані виконати, треба перше наладнати „розбитий баняк“, щоб він був готовий до дальшого вживання. І триватиме це кілька тисяч днів.

На мою думку, українці в Україні і розсіяні по всьому світу, повинні думати про В. Ющенка від його народження, від його мами св. п. Варвари, яка в такому небезпечному часі радянської влади додала всіх зусиль, щоб виховати юнака сильним духом, патріотом і провідником українського народу. Щоб позбутися залишків тієї радянської системи, які саме впали на В. Ющенка і його уряд, треба зробити чистку і дати можливість українському народові спокійно в мирі і любові проживати.

Більшовицька система доклала багато сил, щоб знищити нашу віру, історію і культуру. Я знаю це з власного досвіду. Мою молодість я загартував в Україні при товаристві „Соколи“ в Мігові і Львові. Співав у церковних і світських хорах. Моїм першим випробуванням було занести таємний лист в 1937 році. Польська прикордонна сторожа мене спіймала, після того мене видворили з польської школи. В 1939 р. я був в монастирі Отців-Василіян у Добромилі, прийшли більшовики, монастир перетворили у конюшню.

В 1941 р. я мав нагоду і відвагу відвідати в'язницю в Домбромилі, де побачив страшну картину винищення в'язнів перед наступом німців. Енкаведисти вбивали в'язнів молотом і вкидали в глибоку яму, а відтак у них стріляли. Кілька тисяч було в тій ямі. Нам вдалося витягнути з ями чотирьох в'язнів, які були ще живі. Це були Писарик (Добромиль), Полюга (Княжпіль), Данилюк (Боневичі) і Тарнавський. В часі німецької окупації я був зв'язковим між тартаком і надлісництвом, а в 1943 році вступив в ряди Української Національної Армії.

У 1947 році я виїхав до Америки, пішов до вечірньої школи, знайшов добру працю, ще й вислав моїм побратимам по зброї 24 візи в різні країни. Маю троє дітей – сина Олега і дочок Айлин-Оленку і Ларису, 7 внуків. Вся моя родина розмовляє українською мовою. Ми спільно прожили 39 років, але дружина передчасно померла.

Вже в 2000 році став помагати сиротам і бідним в Україні. Тоді я зустрів жінку старшого віку, українку, яка відбула 10 років заслання в Сибіру. Треба було їй допомогти. Так я знайшов для себе партнерку-друга. При її помочі я вже вислав бідним і родині в Україні, Польщі, Росії біля 500 посилок, а під час Помаранчевої революції на Майдані в Києві до штабу підтримки В. Ющенка – кілька сот долярів. Хочу відзначити відвагу і стійкість В. Ющенка та висловити віру, що Президент В. Ющенко є український Мойсей, який здобуде справжню волю для українського народу.

Василь Матіяш,
Ірвінґтон, Н. Дж

Дякуємо за любов до сиріт!

З найкращими словами вдячности до газети „Свобода“ звертається весь колектив дітей та працівників дитячого будиночку „Колиска дитячої надії“ з села Новосілки, передмістя Києва. Газета „Свобода“ дала можливість познайомити та подружити нас з багатьма на сьогоднішній день нашими друзями. Це – Володимир та Ольга Гриньковиі, Любомир та Орест Бойки, Богдан Мончак, Донна Кіст, Лідія Колодчин з об'єднання українців Америки „Самопоміч“, Орест та Марічка Слупчинські, Петро Щерба, Ганна Марків, Оксана Мельник, Оксана Салдит з СУА, Стефанія Букшована, Валентина Еліс.

Від щирого серця ми хочемо цим людям подякувати за їхню доброту та ласку, за розуміння й турботу, велику любов до дітей України. Дякуємо їм за допомогу, яку ми отримували протягом літніх місяців та отримуємо зараз, та вітаємо зі святами.

Ми шукали адресу газети „Свободи“ і отримали навіть два жовтневі її числа. З великою цікавістю ми переглядали та перечитували статті в газеті. Як це цікаво! Газета наша, українська, хоча й прислана з такої далекої Америки! Так приємно, що є така газета, що українською мовою висвітлює всі події, що відбуваються не тільки в Україні, а й в інших державах! Дякуємо всім за вашу працю, за велику любов до України та його народу!

Людмила Погоріла,
Київ

Їй славу принесли пісні України

У Національному палаці „Україна“ перед днем св. Миколая з новою програмою виступила талановита співачка, Народна артистка України Надія Крутова-Шестак, пісні якої люблять і співають не лише в Україні, а й за її межами.

Батьки Надії родом з Чернігівщини, але працювали в Челябінській області, де народилася майбутня українська співачка. В молоді роки навчалася в Київському інституті культури, де зустріла своє справжнє кохання. За висловом поета-посадника Києва Олександра Омельченка – „якби не ті Василі, то не було б і дітей на селі“. В сім'ї Надії та Василя ростуть сини Олег та Василько.

Всім відома пісня „Я починаю все спочатку“ (музика Г. Татарченка на слова Вадима Крищенка) принесли їй славу. В новій програмі звучали пісні на музику Лілії Остапенко, Наталі Топчій, Інни Пушкар, Мар'яна Гаденка на слова Валентини Любченко, Вадима Крищенка та багатьох талантів України. Супроводжували спів музиканти Андрій Остапенко, Олександер Черняга, Олександер Могилевський.

Тетяна Курінна,
с. Мліїв, Черкаська область

Перші листи 2006 року: роздуми, протести, пожертви

У дні приготування до свята Богоявлення Митрополит-Архиєпископ УКЦ **Стефан Сорока** звернувся до читачів „Свободи“ з Пастирським посланням, у якому зокрема розповідає про церковний декрет 1996 року, котрим визначено, як стати вірними свідками та хранителями скарбу віри. Треба зокрема приймати три таїнства: хрещення, миропомазання і причастя.

Грудневе протистояння між Росією та Україною викликало ряд листів і звертань на підтримку молодої держави. **Й. Сірка** з Торонто закликає українців не читати російських газет, не слухати російського радіо, не дивитися телебачення, заявити про свій протест проти лицемірства Росії.

Суддя **Богдан Футей** з Вашінґтону переслав зразки летючок, які поширюються в Україні і закликають бойкотувати товари російського виробництва, а також посилити енерґозбереження у селах і містах.

Владислав Хода з Масачусетсу прислав копію статті „Чого ми боїмося вступу України в НАТО?“ з газети „Арґументи і факти“, яка видається російською мовою в Ню-Йорку. Член Комітету Державної думи Росії зі справ СНД Віктор Алксніс подає у ній способи протистояння вступові України в цей альянс і радить їх застосовувати на практиці.

Тетяна Осадца з Ґлен Спею, Н. Й., переслала копії статтей („В обороні нашої гідности“ та ін.), які опублікувала в альманаху „Жайвір“ у Бережанах кузинка її чоловіка Марта Осадца зі Львова.

Кілька відгуків викликав надрукований 16 грудня заклик передплатити „Свободу“ для мешканців села Воскресенівки на Харківщині. Чеками на передплату відгукнулися **Павло Перун** з Конектикату, д-р **Олександер Клос** з Огайо, **Володимир Мазяр** з Ґлен Спею, Н. Й., кредитівка з Ню-Йорку, **Михайло Мартиненко** – секретар 245-го відділу УНСоюзу в Трентоні, Н. Дж., підполковник війська США **Роман Ґоляш** зі штату Ілиной від імені відділу УАВ ч. 35 ім. поручника Івана Шандора. Дякуємо!

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

76-ий Відділ вибрав нову управу

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 76-ий Відділ Українського Народного Союзу (Нюарк, Н. Дж.) провів свої збори 28 грудня 2005 р. у приміщенні Головної канцелярії УНСоюзу і вибрав нову управу. На фото: новообрана управа Відділу (зліва) Михайло Козюпа – секретар, Ірина Агне – заступник секретаря, Андрій Гречак – скарбник Відділу.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 76-го Відділу УНС

З днем 28-го грудня 2005 року обов'язки секретаря 76-го Відділу перебрав новий секретар:

МИХАЙЛО КОЗЮПА

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Michael Kozlupa
26 Summit Ave.
Cedar Knolls, NJ 07927
Tel.: (973) 461-0200

СВОБОДА

Дорогі передплатники і читачі!

З часом всі видання змінюються, і в цьому випадку „Свобода" не відрізняється від інших видань, і через кожних декілька років ми звертаємося до Вас, наших передплатників і читачів, щоб Ви нам подали Ваші думки про напрям і розвиток нашої газети, про зміни, котрі ми повинні або не повинні втілити.

З цією метою ми Вас просимо присвятити декілька хвилин Вашого часу для виповнення тут поданого короткого запитника і в цей спосіб повідомити про Ваші почуття, Ваші думки про наше видання, про все, що для Вас є важливим. Кожну відповідь і кожний коментар буде взято до уваги. Але щоб ми могли найкраще зрозуміти зацікавлення і потреби наших читачів, для цього потрібно, щоб якнайбільше з Вас відповіло на цей запитник.

Наші видання є чинником багаторічного єднання нашої громади. Тому ми також звертаємося до Вас з проханням допомогти збільшити чисельність наших передплатників бо саме через фонди від передплати наші видання служать Вам і нашій українській громаді в цілому.

З надією на те, що ми незадовго одержимо від Вас відгуки, просимо також, щоб ви використали одну або кілька наших передплатних можливостей. В додатку до того, що Ви передплатите наші видання для себе, сподіваємося, що Ви це зробите і для когось з Ваших друзів та близьких.

З повагою –
Д-р Володимир Прохоренко,
Директор видань УН Союзу

ПЕРЕДПЛАТІТЬ „СВОБОДУ"

П'ЯТЬ ПРИЧИН, ЧОМУ ВАМ ЗРУЧНО ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ „СВОБОДУ":

1. Заміна: незважаючи на будь-яку причину недоставлення Вам „Свободи", ми вдруге вишлемо Вам цей примірник безкоштовно.

2. Достава: кожного тижня „Свобода" приходить прямо на подану Вами адресу.

3. Електронний доступ: Ви будете мати можливість протягом шести місяців одержувати електронний варіянт „Свободи" безкоштовно – після впровадження цього проєкту.

4. Підтримка: Ваша передплата підтримає ВАШУ газету, ВАШУ громаду, ВАШУ спадщину.

5. Знижка: можна отримати до 50 відсотків знижки, використовуючи нижче подані можливості.

Прошу вибрати один або більше з цих варіянтів:

☐ Виключно для передплатників „Свободи": ПОДАРУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ „Українського Тижневика" або „Свободи" – лише за 30 дол. на рік за кожну подаровану передплату. *Подаруйте Вашим близьким цінність, котру вони будуть отримувати понад 50 разів на рік.*

☐ СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ НА ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ (дійсні тільки до 28 лютого 2006 р.).

_____ 40 дол. на рік – НА ДВОРІЧНИЙ ПЕРІОД

_____ 50 дол. (для не-членів УНСоюзу)

_____ 35 дол. на рік – НА ТРИРІЧНИЙ АБО ДОВШИЙ ПЕРІОД

_____ 45 дол. (для не-членів УНСоюзу)

☐ Достава поштою „First Class" до США і Канади

_____ 109 дол. на рік

_____ 99 дол. на рік – на дворічний або довший період

☐ Звичайна передплата – 45 дол. на рік (55 дол. для не-членів УНСоюзу).

SUBSCRIBER:
Name: ______________
UNA Member: Branch ______
Cert: ______
Address: ______________
City: ______________
State: ______ ZIP: ______
E-Mail: ______________
Phone: ______________

GIFT SUBSCRIPTION:
Name: ______________
UNA Member: Branch ______
Cert: ______
Address: ______________
City: ______________
State: ______ ZIP: ______
E-Mail: ______________
Phone: ______________

Mail to: Svoboda – Subscription Dept
P.O.Box 280, 2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

Запитник для читачів „Свободи"

Виповнюючи наш нижче поданий запитник, маєте можливість виграти дводенний „вікенд" на Союзівці!

1. Як часто Ви читаєте „Свободу"?
   а. кожного тижня ______ від „дошки до дошки" ______ вибірково ______
   б. 1-2 рази на місяць ______ від „дошки до дошки" ______ вибірково ______
   в. 3-4 рази на рік ______ від „дошки до дошки" ______ вибірково ______
   г. Окрім Вас скільки додаткових людей читають Ваш примірник „Свободи"? ______

2. Як Ви отримуєте „Свободу"?
   а. Я (член родини) передплачую „Свободу" ______
   б. Читаю позичений від знайомих примірник ______
   в. Користуюся безкоштовним примірником ______
   г. Читаю на Інтернеті ______

3. На Вашу думку, – якою є справедлива ціна для річної передплати газети „Свобода"? (прошу брати до уваги якість змісту, тематику і культурно-громадську важливість нашого видання).

   а. 25 дол./рік ______   г. 45 дол./рік ______
   б. 30 дол./рік ______   д. 50 дол./рік ______
   в. 35 дол./рік ______   ж. 55 дол./рік ______
   г. 40 дол./рік ______   з. Інше ______

4. В ДОДАТКУ до новин про Україну і новини про події в нашій українській громаді – які інші інформації або статті Ви хотіли б постійно бачити в „Свободі"?

	більше/менше/так, як є
Підприємницькі новини з України	______/______/______
Новини про українські підприємства в США і Канаді	______/______/______
Спорт в Україні	______/______/______
Спортивне життя США, в якому беруть участь українці	______/______/______
Юридичні теми, наприклад – імміграція, „Соушіал секюриті" і т.л.	______/______/______
Поради щодо керування особистими фінансами	______/______/______
Історично-культурна інформація про Україну і її регіони	______/______/______
Політичні коментарі	______/______/______
Календар громадських подій	______/______/______
Інформації про українські ресторани	______/______/______
Міжнародні і загальноамериканські новини	______/______/______
Рецензії на художні виставки, концерти і книжкові видання	______/______/______
Дитяча сторінка	______/______/______
Сторінки поезії і короткої прози	______/______/______
Комікси (як, наприклад, серія про Тарзана у старих	______/______/______
числах „Свободи")	______/______/______
Культурна спадщина: традиція, обряди, звичаї	______/______/______
Відомі люди українського походження в Америці і Канаді	______/______/______
Інформації про Український Народний Союз – про членів,	______/______/______
послуги, бенефіти	______/______/______
Релігійні теми	______/______/______
Розділ „Мова про мову"	______/______/______
Реклами „classifieds"	______/______/______
Кухарські рецепти	______/______/______
Редакційна пошта	______/______/______
Платні оголошення про заручення, весілля, річниці шлюбу і	______/______/______
т.п.	______/______/______
Новини про українців в інших країнах світу	______/______/______
Філателія	

5. Чи Ви готові більше платити за „Свободу", якщо
   а. принаймні декілька її сторінок друкувалося б у кольорі? Так ______ ні ______
   Якщо так, то СКІЛЬКИ?
   10 дол./рік ______ 20 дол./рік ______ 30 дол./рік ______ інше ______

   б. виходила б повністю в кольорі як щотижневий журнал? Так ______ ні ______
   Якщо так, то СКІЛЬКИ?
   10 дол./рік ______ 20 дол./рік ______ 30 дол./рік ______ інше ______

6. Чи Ви є членом Українського Народного Союзу? Так ______ ні ______

7. Чи Ви є передплатником „Українського Тижневика"? Так ______ ні ______

8. Поради і зауваження для „Свободи"

____
____
____
____
____
____

В подяку за Ваші відповіді на цей запитник пропонуємо Вам виповнити нижче подану анкету для нашої льотерії: виграшом є безкоштовний „вікенд" на нашій оселі Союзівці. Цей виграш можна використати протягом всього 2006 року, (окрім *Дня Незалежности Америки і Дня Праці*). Виграш можна подарувати членам родини.

Name ______________
Address ______________
City ______ State ______ Zip Code ______
E-mail address ______________
Telephone number: ( ) ______________

Прошу надіслати відповіді на цей запитник на адресу:

Director of Publications
Ukrainian National Association
PO Box 280
2200 Route 10

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Потрійне свято в Церкві-пам'ятнику

САВТ БАВНД БРУК, Н. Дж. – Майже 50 років тому міська рада околиці Френклін у штаті Ню-Джерзі дала дозвіл на спорудження церкви на терені цвинтаря св. Андрія. Посвячення землі розпочалося 1 червня 1951 року, але через неймовірно несприятливу погоду ці урочистості завершено аж 21 вересня, в день Різдва Богородиці. Ця церква, побудована зусиллями тисяч американських українців, стала пам'ятником мільйонам жертв Великого голоду, здійсненого в Україні Сталіном і його режимом в 1932-22 роках, а також всім, хто віддав своє життя за волю і незалежність України та Сполучених Штатів Америки. Будівництво церкви-пам'ятника розпочалося в 1955 році і тривало десять років. Закінчений храм посвячено і віддано під опіку св. Андрія Первозваного 10 жовтня 1965 року, на славу Божу і поширення Його Царства на землі. На цю урочисту, зворушливу відправу прибуло понад десять тисяч вірних!

Слова Молитви Господньої, так духовно виконаної хором Церкви-пам'ятника св Андрія Первозваного в неділю, 18 грудня, говорили про щось, чого сучасна світська „логіка" не в силі пояснити. Цими словами ми молилися за тих, хто нас покривдив, хто морив голодом наших прадідів, хто в різних війнах вбивав синів і дочок України. Ми просили в Бога прощення так, як наш Господь нас навчав. Рік за роком, покоління за поколінням, протягом тих сорока років Церква-пам'ятник св. Андрія служила науці Христової любови, прощення, милости і милосердя. Бо ж християнство сповідує любов, тому що БОГ Є ЛЮБОВ!

На цьому й наголошував Архиєпископ Антоній у своїй проповіді на храмовому святі Церкви-пам'ятника. „Нашим спільним обов'язком, - сказав він, - є іти до Христа і вести цією дорогою інших до Нього. Ми зобов'язані показати тим, що Його шукають, живучи в середовиці, яке, на жаль, зосереджується на смерті, а не на житті, що Він є дійсним! Для того, щоб це осягнути, ми маємо в нашій громаді всі духовні, матеріяльні, історичні й емоційні засоби".

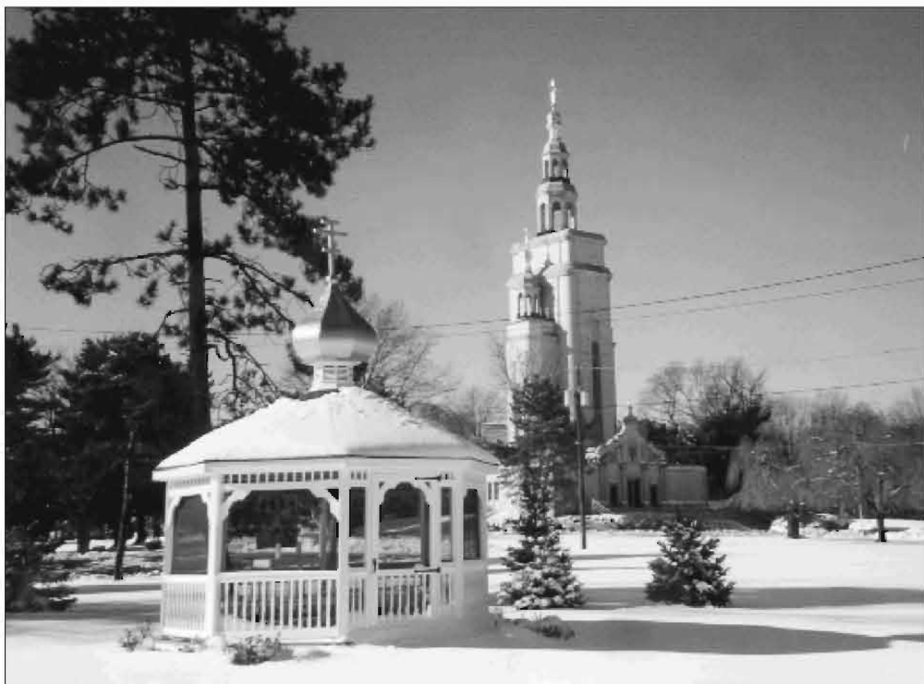
Архиєпископ УПЦ в США Антоній вручає Грамоту благословення диригентові Тарасові Павловському.

Крім свого храмового свята, цього ж дня місцева громада вшановувала Тараса Павловського, довголітнього диригента хору Церкви-пам'ятника св. Андрія, з приводу його відходу, можливо, тимчасового, з цього становища. Тарас Олегович взяв на себе обов'язки диригента нашого хору 19-літнім юнаком і залишився відданим Церкві Христовій впродовж 27 років. Вручаючи йому Грамоту благословення, Владика Антоній підкреслив важливість церковних піснеспівів у наших Богослуженнях, бо молитовний, гармонійний спів зміцнює літургійне переживання громади і сприяє зближенню до нашого Господа.

В кінці свята Владика Антоній нагородив Грамотою благословення Сестрицтво св. Покрови при Церкві-пам'ятнику – за віддану працю його членів для добра Церкви.

У святкуванні парафіяльних ювілеїв чи храмових свят найважливішим є не те, щоб згадувати минуле, а швидше те, щоб наголошувати на нашій відданості Христовому вченню і Його Служінню в світі. Лише в цьому – наше майбутнє.

Ієромонах Даниїл (Зелінський)

Зимова біла тиша довкола Божої краси – Церкви-пам'ятника св. Андрія Первозваного в Бавнд-Бруці.

Вечір-бенефіс відділу ОЖ ОЧСУ „Від серця до серця"

ЧИКАҐО. – Відділ імені Алли Горської Об'єднання жінок ОЧСУ 30 вересня провів вечір-бенефіс „Від серця до серця" для Українсько-американської фундації „Воля", яка разом з „Rotary International, District 7250" провадять успішну програму „Дар життя".

Програма ця оплачує кошти операцій на серці для дітей в Україні. Для проведення бенефісу був створений комітет, співголовами котрого були Ліля Куляс-Запаранюк і Марійка Гулик-Пилипович. Вісім місяців невтомної, наполегливої праці, часті сходини, зустрічі, пропозиції, думки, щоб якнайкраще організувати і якнайбільше зібрати фондів на цю ціль. І задумане збулося, бенефіс вдався на славу. Велика кількість гостей була присутня на цьому святі.

Програмою вечора провадила Христя Верещак. На початку імпрези був висвітлений фільм про дітей, що оздоровилися за рахунок „Дару життя". Присутні слухали розповідь д-ра Василя Лончини, який особисто був в Україні в кількох лікувальних закладах з медичною місією. Цікавою точкою вечора був виступ дівчаток на тему „Тяжке життя" під орудою хореографа К. Куляс. Між точками грали на фортепіяні юні музикантки школи св. о. Миколая (керівник І. Дичій).

Програму продовжив виступ вокального ансамблю „Вінок" з СУМ-у – керівник В. Попович. Привіт склав гостям проф. Мармалига та виступ „Спаленого театру" під керівництвом О. Куляса.

Старші юначки та дружинниці з СУМУ запропонували гостям солодке. Також з льотерії була зібрана поважна сума грошей.

Марійка Семанишин

Різдвяні подарунки в Україну

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. Па. – 3 грудня 2005 року до ЗУАДК-у зголосилося 12 добровольців готувати контейнер до Львова, до якого покладено пачки для філії ЗУАДК-у у Львові, від парафії Царя Христа у Філядельфії до Храму Покрови Богородиці у селі Попелі Дрогобицького району, Сестрам-василіянкам у Львові, до Навчально-виробничої крамниці „Надія" при школі ч. 6 у Львові,для громадської організації „Українська родина" в Тернополі і до села Нобеля у Рівненській області. Пересилка цього контейнера була оплачена стейтовим департаментом США для відзначення 20-ліття трагедії у Чорнобилі. ЗУАДК щиро дякує всім добровольцям. Це – Борис, Марко, Олександер і Ванесса Яримовичі, Ігор Білинський, Віліям Губяк, Роман Іваськів, Євген Кий, Ігор Мельник, Микола Косик, Тарас Лашин і Вікторія Ядловська. З Дирекції ЗУАДК-у присутні до праці були д-р Лариса Кий, Люба Сілецька, Лев Іваськів, Павло Принько і Петро Косик.

Канцелярія ЗУАДК-у

Різдвяний концерт при катедрі св. Володимира

ПАРМА, Огайо. – 11 грудня в Українській православній катедрі св. Володимира відбувся Різдвяний концерт, спонзорований Товариством православних священиків Великого Клівленду. В концерті взяли участь 10 церковних хорів місцевих православних парафій. Надзвичайно чудовою і зворушливою була кінцівка концерту, коли хори (разом понад 180 голосів) перед іконостасом заспівали традиційні колядки. Керував хором диригент катедрального хору св. Володимира і голова Організаційного комітету Маркіян Комічак. Опісля хористи і учасники концерту завітали до зали парафіяльного культурного осередку на товариську зустріч, приготовану членами Української православної ліґи. **Іван Норка**

Вшанували Омеляна Плешкевича з нагоди 98-річчя

Зліва: д-р Юрій Процик, д-р Лідія Клодницька, Омелян Плешкевич, Михайло Кос.

ЧИКАҐО. – 10 грудня, в приміщенні Українського Інституту модерного мистецтва відбувся річний бенкет, в якому взяли участь чисельні представники громади. Місто засипали глибокі сніги, і були побоювання, що не всі гості зможуть прибути. Президент УІММ Олег Коверко і майстер церемонії Люр ба Маркевич виглядали через засніжені шиби дверей, чи не їдуть очікувані гості? Та вкінці гості почали сходитися і заповнили всі місця при накритих столиках, прикрашених чудовими композиціями з живих квітів в помаранчевих тонах, в яких переважали розкішні троянди. Були вони створені молодою мисткинею Катею Мицик.

Бенкет проходив на тлі образотворчої виставки, створеної на помаранчевому Майдані. Шановний гістш вечора Омелян Плешкевич, почесний директор кредитівки „Самопоміч", з'явився в залі зі сином Богданом Плешкевичем, в оточенні власної родини, щасливий і збентежений такою пошаною і увагою.

Зі словом привіту виступив Олег Коверко, який представив історію заснування УІММ і постійну фінансову підтримку від Української кредитівки „Самопоміч", в якій велику ролю завжди грав Омелян Плешкевич. Опісля з привітом виступив директор „Самопомочі" Михайло Кос, який вручив чек на цілі інституту. З надзвичайно теплим словом виступив президент „Самопомочі" Богдан Ватраль, що розпочав свою кар'єру якраз під опікунчим наглядом Романа Мицика і Омеляна Плешкевича.

Зі сльозами в очах слухав тих слів лавреат вечора, якому було вручено Почесну грамоту. 20 січня 2006 року йому виповниться 98 років. „Ви мене відзначили на схилі літ, коли я вже перестав бути активним. Але причетність до добрих діл на старі літа підтримала змучене серце, яке я віддав своєму народові. Дякую Вам!", – сказав він.

До мікрофону підійшла д-р Леся Колянська, яка представила присутнім візію інституту на майбутнє. Вона перечитала список жертводавців, які склали поважну суму на фонд Інституту. Як звичайно, каса „Самопоміч" веде перед, бо пожертвувала 11,000 долярів.

Почесний гість Омелян Плешкевич народився 20 січня 1908 р. в родині священика Сокальського повіту. У Львові закінчив Вищу торгівельну школу, працював у „Маслосоюзі" в Стрию. У Відні був студентом Вищої школи торгівлі. У 1949 році приїхав до Америки, до Бостону, а відтак – до Чикаго. В 1951 році був одним з засновників каси „Самопоміч". У 1966 році на загальних зборах Українських кооператив Америки був обраний головою ЦУКА, 16 серпня 1974 р. був обраний „Українцем року" парафії св. Йосифа, а 1977 році головою Українського Світового конґресу вільних українців.

Вечір закінчився показом чудового фільму Ані Бернацької з Києва про Помаранчеву революцію.

Олександра Мудра

Українці колядували в Рокфелер-центрі

НЮ-ЙОРК. – Кожного року на Різдвяні і Новорічне свята тисячі гостей приїздять до Рокфелер-центру на Мангетені, щоб помилуватися високою ялиною та святковими вогнями довкола неї. Нинішнього року така нагода тривала до Різдва, що відзначається за старим календарем. Святкові вогні і ялина були залишені до 7 січня – на прохання української громади міста. Численні її представники зібралися біля ялини, щоб разом заспівати українські колядки. Ця подія привернула увагу багатьох жителів міста і ще раз створила нагоду засвідчити присутність в Ню-Йорку діяльної української громади.

Фото: О. Туркало, Л. Хмельковський

Доповідь д-ра Адріяни Гельбіґ в НТШ-А

НЮ-ЙОРК. – 3 грудня 2005 року у Науковому Товаристві ім. Шевченка з доповіддю „Циганська дорога: політизація стереотипів циганської міґрації в Україні" виступила д-р Адріяна Гельбіґ, котра недавно захистила докторат у Колюмбійському університеті і тепер викладає у Фордемському та Колюмбійському університетах.

Проблеми національних меншин, з якими сучасна Україна зустрічається, як будь-яка інша країна, у котрій мешкає не лише титульна нація, особливо гостро постають в контексті прийняття України до европейських структур. Тому тема, котру обрала для доповіді д-р А. Гельбіґ, вирізнялася не тільки актуальністю, але й науковою сміливістю.

За словами доповідачки, на жаль, вивчення циган (ромів) в Україні майже не проводиться, хоча ця національна меншина у деяких реґіонах України, зокрема на Закарпатті, становить поважний відсоток населення.

Починаючи з 2000 року, д-р А. Гельбіґ провела кілька етнографічних експедицій на Закарпаття, під час яких вивчала звичаї та музику українських циган, їх етнічні особливості. Матеріяли, котрі їй вдалося зібрати під час перебування серед циган (фотографії, відеозаписи), були показані під час доповіді.

На думку молодого науковця, в Україні покищо існують різноманітні стереотипи та міти про сучасних українських циган. Саме наукове вивчення культури етносу, який кілька століть поспіль мешкає на українській землі, справа поважна в науковому і політичному значенні.

Д-р Лариса Онишкевич (зліва) і д-р Адріяна Гельбіґ

Це була перша доповідь д-р Гельбіґ у НТШ-А, яка виявилася дуже успішною.

Пресова група НТШ-А

Про редактора першої української енциклопедії

НЮ-ЙОРК. – У Науковому Товаристві ім. Шевченка 10 грудня 2005 року відбувся вечір, присвячений пам'яті двох голів НТШ: д-ра Івана Раковського (1874-1949) та д-ра Олега Романова (1928-2005).

Заступник голови НТШ-А д-р Орест Попович виголосив доповідь про І. Раковського, у якій означив не лише діяльність цього плідного вченого як голови Товариства, але й подав аналізу його наукових праць у період між двома світовими війнами.1

У своєму вступному та заключному слові голова НТШ-А д-р Лариса Онишкевич зокрема підкреслила, що Іван Раковський розпочав і видав першу українську енциклопедію (Українська загальна енциклопедія: книга знання у 3 томах. Львів-Станиславів-Коломия, 1930-1935), подиву гідні ті три томи, що він зумів видати всього за п'ять років.

Онук Івана Раковського - Юрій Раковський представив щойновидану біографічну книжку про свого діда „Іван Раковський, 1874-1949: життєписно-бібліографічний нарис. Львів, 2004", автором якої є Іван Головацький. Ця книжка з'явилася завдяки фінансовій підтримці членів родини Раковських. Ю. Раковський ілюстрував свою доповідь світлинами. Було також зачитано спогади Віри Вовк (Бразилія), які внесли живий струмінь у відтворення людських якостей Івана Раковського.

У газеті „Свобода" від 23 грудня 2005 року було видруковано докладну інформацію про вшанування пам'яті д-ра Олега Романова в Чикаґо і Ню-Йорку, зокрема вміщено уривок з доповіді про О. Романова, яку виголосив науковий секретар НТШ-А д-р Святослав Трофименко.

Спогадуючи своїх визначних діячів, Наукове Товариство ім. Шевченка творить неперервну сув'язь поколінь та традицій.

Пресова група НТШ-А

Іван Раковський...

(Закінчення зі стор. 5)

ситету). Разом вони провели перші антропологічні поміри українців в Галичині, Буковині, Лемківщині і Закарпатті.

У 1908 році І.Раковський переїхав до Львова, де став секретарем НТШ (головою тоді був Михайло Грушевський) і професором Української Академічної гімназії. (Головою НТШ Раковського обрали в 1935 році).

У 1912-14 роках він поглибив свої студії антропології в Петербурзькому університеті і в Парижі. Став членом товариств антропологів в Росії (1912) , Франції (1913), Австрії (1915), а в 1925 році – членом-співпрацівником антропологічного кабінету Академії Наук у Києві. У 1914-17 роках працював у віденському Дослідному інституті, в 1917 році повернувся до Львова.

В результаті досліджень Івана Раковського появився ряд його чітко антропологічних праць: „Антропологічні прикмети волиняків" (1910); „Расовість слов'ян" (Збірник НТШ, 1910 і 1919); „Расовість українців" (1915 року, у віденському календарі „Просвіти", в 1917 році перевидано у Києві); „Погляди Хведора Вовка на расовість українського народу" (Збірник НТШ, 1925 рік); „Погляд на антропологічні відносини українського народу" (зі Сергієм Руденком, 1925 рік); „Антропологія українського народу" – доповідь, виголошена французькою мовою на Міжнародному конґресі слов'янських етнографів і географів у Празі в 1924 році.

Я певний, що сьогодні ці трактати Івана Раковського про расу розглядалися б як „політично некоректні", але 80-95 років тому були інші часи, інші люди, інші погляди і вартості.

У своєму львівському періоді І.Раковський був активний в НТШ, зокрема працював для створення при НТШ Природничого музею. Він викладав антропологію і зоологію в Українському Таємному університеті у Львові, якого був співзасновником, а також в Українській Таємній Високій школі (Політехніці). У Львові продовжував популяризувати природознавчі науки своїми статтями, доповідями, книжками. Тільки самі його книжки демонструють надзвичайну ширину зацікавлень і знань Івана Раковського.

Ось заголовок деяких його книжок: „Зоологія для вищих початкових шкіл та гімназій" (Київ-Львів-Відень, 1919); „Які люди живуть на нашій землі" (Львів, 1921) – антропологія; „Людина. Опис будови людського тіла, для шкіл самоосвіти" – анатомія; „Вселенна: Начерк астрономії" (Коломия, 1922); „Наша земля, її утворення, будова й минувшина" – основи геології (Львів, 1925); „Рослини і їх будова і життя." (Львів, 1927) – ботаніка.

Цілком природно, що людина таких енциклопедичних знань і зацікавлень стала ініціятором і головним редактором першої української енциклопедії: „Українська загальна енциклопедія – книга знань" в трьох томах (Львів-Станиславів-Коломия), 1930-1935. (Видання Кооперативи „Рідна Школа"). Енциклопедія містить 34,000 статтей. Демонструючи життєву філософію Івана Раковського, ця енциклопедія наголошувала на поєднанні науки з популярним підходом. Сам І.Раковський був автором гасел про природознавство. Члени редакційної колеґії: В. Дорошенко, М. Рудницький, В. Сімович. (НТШ було причетним і до двох наступних українських енциклопедій, виданих на Заході – „Енциклопедія Українознавства" і „Енсайклопідія оф Юкрейн").

Ясна річ, що учений, який слідкує за еволюцією і станом знань в різних дисциплінах, буде не тільки збирати і вивчати інформацію з різних галузей, але й матиме схильність все це аналізувати, осмислювати, поєднувати, а також робити певні філософічні узагальнення.

У 1947 році (за два роки до кінця свого життя) І.Раковський опублікував підсумкову науково-популярну статтю, в якій виклав свою візію тогочасної науки, свою філософію відносно природознавства. У ній Іван Раковський простежує історичний розвиток головних природничих наук, починаючи від хемії, відтак астрономії, геології, біології, антропології, і кінчаючи фізикою. Автор вдало підсумовує головні здобутки і тогочасний стан кожної з тих наук. Наприклад, говорить він і про Дарвінську еволюцію, і про розщеплення атома – а його філософічні висновки – чітко антиматеріялістичні. Тут І.Раковський у своїх інтерпретаціях часто перескакує від наукових арґументів в царину релігії чи радше – віри. Сьогодні він знайшов би спільну мову з тими, що пропонують теорію „інтеліджент дизайн" в природі, що його І.Раковський називав – „розумна Сила". Як відомо, сьогоднішня панівна наука відкидає такі інтерпретації.

Але цінність підсумкової статті Івана Раковського полягає не в його філософічних інтерпретаціях, з якими можна не погоджуватися, а в тому, що вона демонструє його „Вірую" – те, що мотивувало його науково-популярну діяльність протягом цілого життя.

Ось що він написав у вступі до тієї статті: „Гаряче бажаємо, щоби ця наша праця сповнила своє завдання, а саме: освідомила загал нашого українського народу про світогляд сьогочасної науки та його справжнє значення для нашої культури". Оце була життєва ціль Івана Ракоського, останнього довоєнного і першого повоєнного голови НТШ – наукою служити українському народові. Ми в американському НТШ старалися і стараємося гідно перебрати ту естафету від Івана Раковського – продовжуємо служити українській громаді, як і українській науці.

Численні вітання від наших читачів

В попередніх числах „Свободи" (*чч. 52, 1*) було вміщено прізвища осіб і назви організацій, які надіслали до редакції святкові привітання. Тим часом наспіли нові вітання, які надіслали голова Українського Патріярхального товариства **Василь Колодчин**, фонд „Демократичні ініціятиви" з Києва, Український Католицький університет зі Львова, голова СФУЖО **Марія Шкамбара** і секретар **Іванна Кушпета**, єпископ Сумський і Охтирський УПЦ КП **Методій (Срібняк)**, **Лариса Лавріненко** з УВАН в Ню-Йорку, **Степан Олійник** з Вашінґтону, **Мирослав Гочак** з Товариства „Просвіта" в Сербії, **Володимир Єфимов** з Дніпропетровська, **Валерій Тютюнник** з Євангельсько-баптистської церкви в Сакраменто, **Олександра Мудра** з Чикаґо, **Віталій Манзуренко** зі Львова, **Наталія Степаненко-Раймонд** з Мериленду, **Євген Місило** з Варшави, Бібліотека української літератури в Москві, голова Карельського товариства української культури „Калина" **Лариса Скрипникова** і голова Національно-культурної автономії українців в Мурманській області **Наталя Литвиненко-Орлова**. „Хай кожна людина, торуючи свій земний шлях, почує Слово Бога і успадкує Віру, Любов і Радість", – пише вона. Працівники дитячого будинку „Колиска дитячої надії" з України пишуть: „Хай сяє ялинка в гірляндах й вогнях, і щастям, як снігом, стелиться шлях, успіх чекає на кожному кроці, хай буде радісно в Новому році!"

УКРАЇНА І СВІТ

„GlaxoSmithKline" – дітям України

КИЇВ. – „GlaxoSmithKline", одна з провідних фармацевтичних компаній у світі, здійснила 15 листопада велику благодійну – безкоштовне розповсюдження вітамінів „Імуновіт -С" серед більш ніж 10 000 учнів 1- 4-их клясів загальноосвітніх середніх шкіл у Києво-Святошинському районі української столиці. Мета – зміцнити імунну систему дітей під час загострення епідемії грипу в осінньо- зимовий період. Компанія передала 10, 000 пакунків „Імуновіту-С" Фондові допомоги та розвитку „Дітям Чорнобиля" – міжнародній благодійній організації, яка має свої бюра у Києві та в Ню-Джерзі, в США, і вже надала Україні гуманітарну допомогу медикаментами та обладненням більш ніж на 53 мільйони дол.

„Ми дуже вдячні фармацевтичній компанії „GlaxoSmith Kline" за її щедрий благодійний дар, – сказав виконавчий директор ФДРДЧ Олександер Кузьма. – Багато дітей у бідніших районах міста Києва мають хронічні захворювання та послаблений імунітет, їхні батьки звертаються з проханням надати вітаміни та препарати, які б допомогли захистити їх дітей від застуд та інфекційних захворювань у зимовий період. Починаючи від 15 листопада, „Імуновіт-С" одержували діти віком від 6 до 10 років в Києво-Святошинському районі столиці. Це відбувалося з участю представників Міністерства освіти, компанії „Glaxo SmithKline" і Фонду Допомоги та Розвитку Дітям Чорнобиля.

В той же час відбулася невелика пресова конференція, на якій представники компанії „GlaxoSmithKline" розповіли про властивості та переваги „Імуновіту-С". „Ми дуже раді, що маємо нагоду надати вітаміни якраз після осінніх канікул й таким чином певною мірою зміцнити імунну систему школярів на початку зимового періоду", – заявив Андрій Гундер, директор зовнішних звязків компанії „GlaxoSmithKline" в Україні.

Понад 200 учнів школи ч. 206, від 1-ої до 4-ої кляси, зустріли гостей-благодійників і заспівали декілька пісень, щоб висловити свою вдячність. Привітання виголосили директор Управління освіти Святошинського району Ольга Огородник та директор школи ч. 206 Тетяна Химин.

З короткою доповідю виступила молода лікарка Алла Олійник, районний спеціяліст в ділянці алергії та імунології. „Імуновіт-С" (рутін + вітамін С) підвищує імунітет організму людини і запобігає вірусним інфекціям. Препарат був офіційно зареєстрований Міністерством охорони здоров'я України у 2004 році і рекомендований для запобігання частим застудам та при деяких проявах алергії.

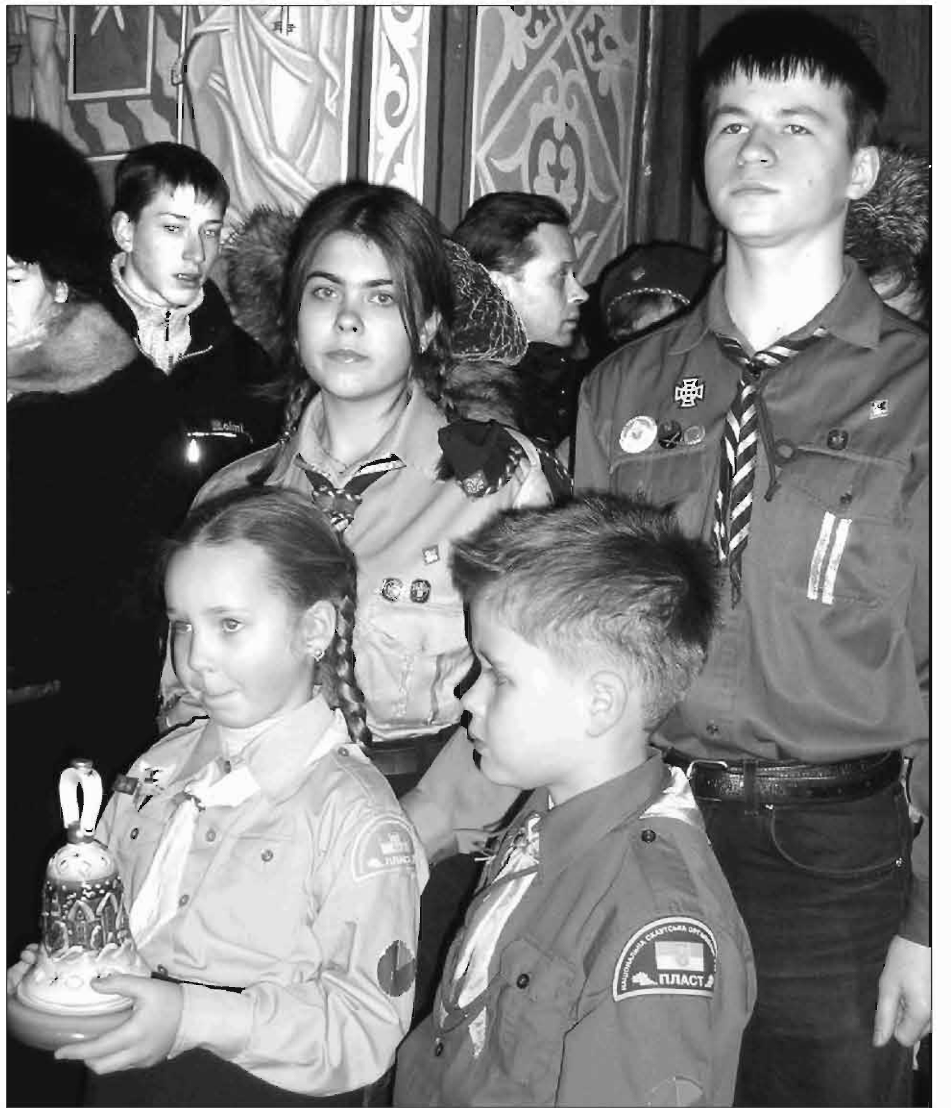
Щоб отримати докладнішу інформацію, можна звертатися до Андрія Гундера, представника компанії „GlaxoSmithKline", за телефоном: (044) 240-2707, чи до Ольги Даценко з Фонду Допомоги та Розвитку Дітям Чорнобиля за телефоном: (044) 494-15-35, або в США за телефоном: (973) 376-5140.

Фонд допомоги та розвитку „Дітям Чорнобиля"

Представники Фонду допомоги і розвитку дітям Чорнобиля і фармацевтичної фірми „Гляксо Сміт Кляйн" передають вітаміни в школі ч. 206 в Святошинському районі Києва. За студентами стоять зліва: Олександер Кузьма – виконавчий директор Фонду ДРДЧ, д-р Любов Суслова з управління охорони здоров'я, д-р Алла Олійник, Андрій Гундер – директор зовнішних зв'язків фірми „Гляксо" і Ольга Огородник – працівник освіти в Святошинському районі.

Вифлеємський „Вогонь миру" в Україні

Пластуни з „Вогнем миру"

КИЇВ. – 24 грудня біля пам'ятника Володимирові Великому на Володимирській гірці у Києві відбулося символічне передання в Україну Вифлеємського „Вогню миру". Акцію проводить Пласт – Національна скавтська організація України. У ній взяли участь понад 250 пластунів з Києва, а також багато дітей з усіх куточків України. Вони приїхали, щоб перебрати Вогонь і передати його до своїх громад. Передання вогню з Вифлеєму благословили провідники чотирьох українських церков - УПЦ КП, УАПЦ, УГКЦ та УПЦ.

3 січня Театральному майдані Луцька відбулося передання Вифлеємського „Вогню миру" громаді міста. Після урочистостей пластуни, попередньо поділені на групи, рознесли Вогонь у всі церкви, сиротинці та лікарні Луцька.

4 січня у Львові, в соборі Святого Юра, відбулося передання Віфлеємського „Вогню миру" від пластунів дітям Львівщини, у якому взяли участь понад 300 дітей.

В Україні ця акція розпочалася 20 грудня, коли на польсько-українському кордоні пластуни перебрали Вогонь від гарцерів – скавтів Польщі, а ті, в свою чергу, отримали його від скавтів Австрії. До кінця січня пластуни передаватимуть Вифлеємський Вогонь до дитячих притулків, лікарень, державних установ та церков по всій Україні.

Вже понад 50 років перед Різдвом скавти Австрії запалюють свої свічечки у Вифлеємі і передають його скавтам Европи за допомогою скавтської естафети як символ миру, любови, братерства і єдности.

Вифлеємський „Вогонь миру" постійно горить у Вифлеємі, у церкві, яка стоїть на місці народження Ісуса Христа. Перша згадка про нього датована XII століттям. Тоді один з учасників хрестових походів привіз це Світло з Вифлеєму як дар для своєї родини і близьких. Цей Вогонь - символ любови і миру, які Христос приніс на землю.

Ярослав Юрчишин

УКРАЇНЦІ В РОСІЇ

Священиком на Камчатці став о. Ярослав Левко з Львівщини

ПЕТРО-ПАВЛОВСЬК, Росія. –300 років тому, в 1705 році, на Камчатку був посланий архимандрит Мартініян з місією нести Слово Боже корякам та ітельменам. Близько ста осіб охрестив архимандрит. Точно невідомо, хто (коряки чи козаки), але його вбили в 1717 чи 1718 році. До розвитку православ'я на півострові доклали зусиль козак Іван Козиревський, в історії відомий як першовідкривач Курильських островів та організатор наукових експедицій під керівництвом командора Вітуса Берінґа. Після більшовицької революції всього за декілька років все, що було створено місіонерами, було знищене. Всі священослужителі були репресовані. На довгі роки був перерваний духовний зв'язок декількох поколінь з Церквою. І тільки в 1984 році була зареєстрована Петропавловськ-Камчатська православна громада, першим священослужителем у якій став ієрей Ярослав Левко, який назвав громаду на честь святих апостолів Петра і Павла.

Народився о. Ярослав у Львівській області – Стрийський район, село Верхня Стинава – в сім'ї православних християн Степана та Ольги Левків. В його родині було 10 священиків. Змалку прислужував в олтарі, роздавав свічки, читав Апостола для вірних. Але в школі зазнавав посміховищ... Рятувало те, що вчився відмінно, з зразковою поведінкою. Закінчив семінарію відмінно, на Камчатку прилетів 19 листопада 1985 року.

Вже 20 років, як о. Ярослав Левко хрестить, сповідує, причащає, вінчає, освячує, відспівує. За місяць хрещення приймали 700-800 осіб. В Ключах за два дні було охрещено 1007 осіб, а в Нижнє-Камчатську – 868 за один день.

о. Ярослав Левко

Щоб прискорити побудову храму свв. Апостолів Петра і Павла, о. Ярослав купив старий автосамоскид, сам його відремонтував, сів за кермо і два з половиною роки возив бетон, метал, ліс, сам розвантажував. Нарівні з робітниками варив арматуру... Перша служба в новому храмі відбулася 6 січня 1992 року – Різдвяна. В 2000 році за побудову храму місцева влада о. Ярославу просвоїла звання Почесного громадянина міста Петропавловська-Камчатського.

При всьому цьому, українець, галичанин о. Ярослав Левко знаходить час не тільки для спілкування з українською громадою Камчатки, а й надає необхідну допомогу в проведенні культурно-просвітницьких заходів серед своїх земляків. Він є постійним автором публікацій на духовні теми в газеті „Батьківщина", яка виходить українською мовою в Петропавловську-Камчатському.

Едіта Познякова

Україна на московському Арбаті

МОСКВА. – Культурний центр України діє в центрі російської столиці, на Арбаті, одній з найпопулярніших та найвідоміших вулиць Москви. На першому поверсі – фотовиставка мистців з України, біля входу – програма Дня української писемности. І саме з цієї нагоди львів'ян запросили виступити зі спектаклем „Східня легенда" за мотивами поезій Василя Стуса. Директор центру Володимир Мельниченко дав інтерв'ю журалістам львівської газети „Поступ" Олені Дуб і Оксані Левковій, яке ми подаємо з деякими скороченнями.

– Чи є у Москві увага до Центру?

– Люди, які відвідують наші заходи, ще не казали про нас жодного поганого слова. А от особи, прізвища яких я бачу тільки на сторінках газет з критикою, у нас не бувають. У деяких газетах полюбляють писати, що ми нічим не займаємося.

– Що ж саме робить Культурний центр України в Росії?

– Візьмімо за приклад листопад. 9 листопада був День української писемности, виступив відомий український письменник Іван Шишов, який проживає у Москві. Львівський театр імені Леся Курбаса показав виставу за мотивами поезій Василя Стуса. 12 листопада відбулись урочисті збори, присвячені Помаранчевій революції, на яких був Лесь Танюк, відкрилася фотовиставка „Помаранчевий Майдан".

– Чи Ви зустрічалися з опором з боку російської влади з приводу, так би мовити, „помаранчевости"?

– Є ціла низка питань, які можна вважати проблемними: наприклад, у Росії нема жодної федеральної україномовної газети, нема жодної хвилини „україномовного" часу на російському телебаченні та радіо. Ми про це завжди говоримо. Культурний центр України в Москві здійснює проєкт „Діяспора". 15 листопада в його межах відбулося свято української культури в Пушкінському районі Московської области. Наші заходи відвідують відомі люди. Коли ми влаштовували вечір пам'яті покійної Клари Лучко, то до нас прийшла еліта Москви. Тому ототожнювати нас з клюбом української діяспори, де будуть лише танці, малювання, дитячі гуртки, не треба. Ми – державна установа, яка пропаґує мистецтво високого рівня. Не масового – „Вєрка Сердючка" і без нас проб'є собі дорогу. У нас часто виступають співаки з Національної Опери України, провідні театри, „Пікардійська терція", Богдан Ступка, Львівський театр імені Заньковецької, Львівський театр імені Курбаса.

– Як Ви підтримуєте розвиток української мови в Росії?

– У нас працюють курси української мови та недільна школа, яку ми відкрили цього року. Є міжнародна хорова капеля „Славутич", щомісяця проходить український музичний салон. Я не пам'ятаю випадку, коли б ми відмовили мистцям. Загалом за рік нас відвідує приблизно 12 тисяч осіб.

– Яким Ви бачите шлях для кращого поширення української культури за кордоном?

– Недооцінюючи працю української діяспори в Росії, ми втрачаємо величезний інтелектуальний потенціял. Тут же мільйони українців. І думати, що лише Культурний центр України в Москві усе зробить, не можна. Ми – єдина така державна установа за кордоном. Отож передусім потрібно створити мережу подібних центрів. Є багато речей, які ми могли б робити, але не можемо, бо нас не фінансує держава. Ми здаємо в оренду деякі наші приміщення, маємо свою українську книгарню, де продаємо там українські книги. Такою книгарнею за кордоном повинна була б опікуватися Українська держава.

Свята українців Заполяр'я

НОРІЛЬСЬК. – Таймир – особливе місце, до проживання в якому пристосовується далеко не кожний. Але дехто прожив у ньому 50 і більше років. Багато наших земляків були привезені в ці краї проти їхньої волі, були ув'язнені, а потім залишилися на поселенні. З багатьма з них ми підтримуємо дружні взаємини. Ритм життя в місті побудований так, що навесні багато норільчан виїздять у відпустки, повертаючись назад в кінці серпня – на початку вересня, а то й пізніше. Тому вони беруть участь у святкуваннях Дня Незалежности в Україні або в інших місцях. Але це не заважає нам відзначати національне свято України.

24 серпня в Центральній бібліотеці голова правління Громадської культурно-національної організації (ГКНО) „Україна" відкрила святковий вечір привітанням, яке було надіслано норільським українцям з Центру української культури в Москві. Учасники вечора зацікавлено вислухали доповідь про 14-ий День Незалежности України, поділилися своїми враженнями від поїздок в Україну, прослухали інформацію про те, що символізує собою герб нашої держави – золотого кольору тризубець на синьому щиті.

Прапор України також був присутній на нашому святі, і наші гості дізналися про те, що кольори нашого прапору символізують синє небо над золотими полями пшениці. Далі в програмі вечора були літературно-поетичні читання, в яких взяли участь всі бажаючі, які з великим задоволенням читали улюблені твори українських клясиків і сучасних авторів. Звучали пісні у виконанні вокального гурту „Джерела". Гості вечора ознайомилися також з виставкою творів українською мовою і виробів народних промислів, які ми привозимо з відпусток в Україні. На вечорі були присутні гості з Австралії, ПАР, Німеччини, які завжди з великим задоволенням приходять на наші зустрічі.

Вперше з ініціятиви ГКНО „Україна" в Норільську святкували Міжнародний день перекладача. Свято відбулося 30 вересня в лекційній залі Центральної міської бібліотеки. Були запрошені перекладачі з англійської, української, німецької, фінської, азербайджанської мов, івриту, які розповіли про навчальні заклади, які вони закінчили, і про свою працю, а потім всі стали учасниками концерту, на якому виступили представники різних національностей: росіяни, українці, австралійці, євреї, чуваші, долгани, азербайджанці, греки та інші.

25 жовтня норільські греки, які були на святі перекладача, при допомозі ГКНО „Україна" провели національний день Греції. В результаті цієї акції в Норільську була створена ше одна національна діяспора – грецька. Український фолкльорний гурт спеціяльно до цього дня вивчив декілька народних пісень на грецькій мові, і ми виконали їх разом з національним грецьким ансамблем. А греки, багато яких проживає в Україні, співали з нами пісень українською мовою. На декількох телевізійних каналах пройшла інформація про наше спільне свято.

День української писемности і мови встановлений указом Президента України в 1997 році й відтоді святкується щороку 9 листопада. В цей день в Норільську відбулися літературно-художні читання, присвячені цій події. Лариса Фоменко розповіла про історію святкування української писемности в різних країнах світу, прозвучали вірші та пісні на українській мові. Присутні стали учасниками лекції української мови, який для них провела Марія Маланчук. Привітати українську діяспору зі святом прийшли наші друзі з молдавської, азербайджанської, грецької, чувашської діяспор, єврейської громади. В цей же день в ранішній програмі „Свіжий вітер" Лариса Фоменко і Марія Маланчук в національних костюмах протягом години спілкувалися з телеглядачами у прямому етері, відповідали на їх запитання, розповідали про діяльність ГКНО „Україна".

26 листопада нас запросили в місто Талнах (30 км від Норільська) взяти участь у проєкті Центру позашкільної роботи під назвою „Традиції народів, які проживають на території Норільського промислового району".

Активісти ГКНО „Україна" влаштували показ українського національного одягу різних областей України, розповіли про його особливості, виконали пісні на рідній мові, взяли участь в різних конкурсах, допомагаючи пр цьому дітям-учасникам. Гостям ми запропонували скуштувати страви української кухні.

На День Незалежности Фінляндії, 6 грудня, Лариса Фоменко провела лекцію фінської мови, організатори вечора розповіли про фінів, які живуть і працюють у Норільську, про особливості фінського національного одягу.

День української ковбаси відбувся 9 грудня. Виставку-продаж влаштував один з найбільших продуктових супермагнатів Норільська - „Жар-птиця". Крамниця перетворилася в гостинну українську оселю, в якій пригощали чаркою горілки, давали скуштувати сала й українських ковбас.

Лариса Фоменко
голова правління ГКНО „Україна"

Кирило Студинський на тлі епохи

Добрий день шановна редакціє „Свободи“!

Моє ім'я Андрій Кліш. Я аспірант історичного факультету Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка. Побачивши, що Ви публікуєте статті про визначних українців, вирішив написати про Кирила Студинського – визначного науковця та громадсько-політичного діяча кінця XIX – першої половини XX ст.

Кирило Й. Студинський народився 4 жовтня 1868 р. в с. Кип'ячці, поблизу Тернополя, в сім'ї греко-католицького священика. Батько до 1906 року обслуговував три церкви – в Кип'ячці, Застінці та Товстолузі. Мати Вікторія народилася 29 травня 1844 року в Озарній, в домі свого діда о. Миколи Стрільбицького. Вона була дочкою активного культурного діяча та політика о. Степана Качали – одного з фундаторів Наукового товариства імені Шевченка у Львові.

У 1878–1883 роках К. Студинський навчався в Тернопільській гімназії з польською мовою викладання. Серед близьких друзів-гімназистів К. Студинського були Станіслав Дністрянський – згодом академік-правник, брат співачки Соломії Крушельницької Антон – диригент і збирач фолкльору, та Володимир Садовський – диригент і музичний критик.

У 1883 році батько переводить його до Львова – до Української гімназії. У 1886 році Кирило Студинський опублікував в ч. 13-14 „Зорі" свою першу наукову спробу під назвою „Дідівська (жебрацька) мова", з словничком, який охоплював 300 слів. Згодом цю статтю він видав окремою книжечкою під заголовком „Лірники" (Львів, 1894). У передмові визнав: „...Зробив я ту похибку, що назвав раніше ту мову дідівською, а не мовою лірників, яку записав тоді (1886) в рідній Кип'ячці від молодого парубка Павла Білецького, що через сім літ був поводирем свого батька, старого лірника Юрка".

Львівську гімназію К. Студинський закінчив у 1887 році, продовжив навчання на філософських факультетах Львівського та Віденського університетів. У Відні написав першу важливу наукову працю – „Огляд української літератури XVI–XVII ст.". Хоч праця не була надрукована, саме вона визначила головний напрямок діяльності Студинського – літературознавство.

17 лютого 1894 році здобув титул доктора філософії. Потім на власні кошти поглиблював знання в Берліні, Києві та Петербурзі. Повернувшись до Львова у 1895–1897 роках, К. Студинський викладав українську мову в різних гімназіях. Видав свою першу друковану працю окремою книгою під назвою „Пересторога. Руський пам'ятник початку XVI віка. Літературно-історична студия. У Львові 1895", співпрацюючи з Науковим товариством ім. Т.Шевченка, опублікував у записках НТШ інші дослідження з середньовічного письменництва: „Адельфотес" – граматика видана у Львові в 1591 р. Студия літературно-язикова" (1895), „Панегірик 'Евфонія велобремячая' посьвячений Петрови Могилі в р. 1633" (1895), надрукував велику рецензію на відому книжку І.Франка „Іван Вишенський і його твори" (1895), „Причинки до історії унії" (1895), рецензію на книжку „Униятський митрополит Лев Кишка и его значение в истории униъ" (1896).

Кирило Й. Студинський

Кінець XIX і перші два десятиліття XX століття – це період становлення К.Студинського як педагога, вченого і суспільного діяча. На самий початок цього періоду припадає знайомство і тісна співпраця К.Студинського з М.Грушевським, яка триває все подальше життя вчених. Саме з переїздом у 1894 р. до Львова М. Грушевського розпочався інтенсивний розвиток НТШ. В цьому ж році він очолив історично-філософську секцію замість А. Вахнянина, на пропозицію М. Грушевського було засновано Археографічну комісію НТШ, яку також він очолив. Формально її було засновано 15 січня 1896 р., заступником став І. Франко, а секретарем – К. Студинський. До комісії також належали О. Борковський, О. Колесса, В. Коцовський, К. Левицький.

У 1903–1906 роках Кирило Студинський – член Товариства „Просвіта" і редактор його видань, а в 1905–1914 роках – член Крайової шкільної ради, якій віддав дуже багато сил. Окрім того, К.Студинський був також одним з керівників Християнсько-суспільної партії, співредактором її органу – журналу „Руслан". Особливо плідними для вченого були 1910–1920 роки. Серед праць того часу – „Генеза поетичних творів Маркіяна Шашкевича", „Причинки до історії культурного життя Галицької Руси 1833–1847 рр.", „Кореспонденція Якова Головацького", „Псевдо-Посланіє Маркіяна Шашкевича" , „Карло Яромір Ербен і Яків Головацький".

Межу цьому творчому періодові життя К.Студинського поставила війна. Він входив до складу Української національної ради ЗУНР–ЗОУНР в 1918–1919 роках. І хоч не був бійцем УГА, ні учасником національно-визвольної боротьби 1918–1919 років, польська влада забрала його, як і багатьох інших українських письменників, вчених, артистів, у табори інтернованих у Барановичах і Домб'є, щоб обезглавити корінний народ Галичини.

(Закінчення на стор. 23)

Марія Місьо...

(Закінчення зі стор. 1)

- Коли виникла ідея цієї книги?

- Я зацікавилася чорнобильською тематикою відразу після аварії. Але спочатку мала намір писати власне про катастрофу і про ту брехню, яка її супроводжувала. Вже майже дістала контракт на ту книжку в одному з видавництв у Сполучених Штатах, але щось там не склалося... А згодом я переїхала жити в Україну. Аж поки 96-го року газета „Los Angeles Times" замовила статтю про Чорнобиль. Ідея була така: з'ясувати, що нового за ці роки українські вчені дізналися про радіяцію.

І випадково вже на місці я почула, як науковці говорили про дикого кабана, що їв радіоактивні яблука у покинутому саду просто у місті Чорнобиль. Мене це дуже зацікавило. Також вони розповідали, що зараз набагато більше тварин, ніж було до аварії. Це й стало темою моєї статті: Чорнобиль як заповідник для диких звірів. Через відсутність людей та господарської діяльности дика природа відновлюється.

- Чи було у Вашій біографії щось таке, що спричинилося до описування життя поліської природи?

- Річ у тім, що моя перша університетська освіта - біологія. Згодом я дістала другий - юридичний - диплом у Нюйоркському університеті. Але мене завжди вабила природа.

- Але що Вас цікавить найбільше - рослини, ссавці, птахи чи, може, комахи?

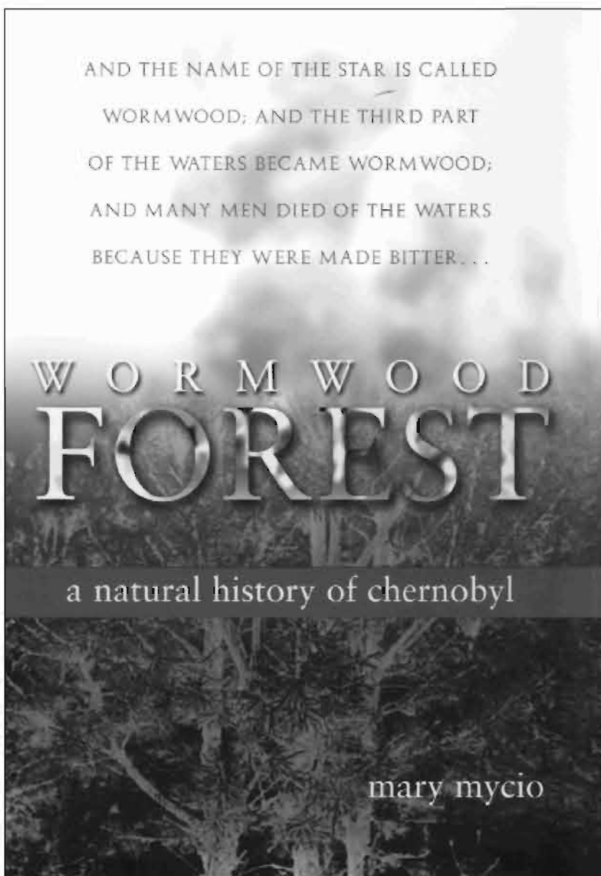
- О, ні, комахи не дуже!... (*сміється*)

- Це не наукова праця?

- Ні, це публіцистика чи радше – журналістика. Висвітлення чорнобильської теми через подорожі до зони. Воно написано легковажно, якщо говорити з наукової точки зору, це більше про мої пригоди.

Кожен розділ книжки концентрується на окремій частині природи. Ось дивіться: „Ліс полин"», - я тут пояснюю, звідки взялася ця назва. Далі про вплив радіоактивности на екосистему у різні пори року. Далі – „Птахи Білорусі", тут описую свою подорож до тієї частини зони, яка розташована на території сусідньої держави. Відтак про коней Пржевальського, яких акліматизували у зоні. „Homo chernobylus" - це, певна річ, про людей, які там працюють і живуть. Останній розділ - „Природа Звіра", де під чудовиськом розуміється саркофаг.

- Зустрічі з якими тваринами запам'ятались найбільше?

Обкладинка книги Марії Місьо

У чорнобильській зоні

Фото: Кейт Бравн

- Кілька місяців тому була в зоні з групою кореспондентів з Америки. Дорогою побачили дуже багато білих чапель (чого раніше не зауважували), тож оператор вискочив, аби їх зфотографувати. Аж раптом один колега каже, що ніколи не бачив лося у природі. І тут з лісу виходить лось... (*сміється*)

У зоні я багато разів бачила лосів, величезне стадо диких кабанів, коней Пржевальського, косуль, оленів, лисиць, навіть вовка. Одного разу чула рись - це дуже рідкісна кішка. Якось натрапили на слід ведмедя...

- Оце диво! Але ж відомо, що на українському Поліссі, принаймні на Київщині, ведмедів вже давно немає!

- Це так, але сліди я бачила на власні очі. Українські вчені гадають, що той звір, найпевніше, зайшов з території Білорусі. Але тамтешні люди кажуть, що і в них ведмедів немає. Отже, лише Бог знає, звідки він прийшов...

- Чи є зубри?

- Зубри, яких перевезли з Біловезької пущі, є в білоруській частині зони.

- А ці тварини теж порушують наш державний кордон?

- Покищо ні. Бо річку Прип'ять вони ще не перейшли.

- Після Чорнобиля багато писали про мутації, які нібито на нас чекають. Можна згадати бодай восьминоге лоша з Народичів...

- Досі науковці не виявили серйозних мутацій серед звірів. Це не означає, що вони не народжуються, але у природі мутанти вмирають. Може, ці потвори і є, але мертві тіла з'їдають хижаки. І ми цього не можемо зафіксувати. Єдиний приклад мутантів - це ластівки-альбіноси: у них замість червоного пір'я під дзьобом були білі плями. Можу припустити, чому саме ластівки опинилися серед „постраждалих". Ці птахи ловлять комах близько до землі, і на них осідав радіоактивний пил. Але зараз і таке не фіксується...

- Чи сприяли українські органи та установи праці над книжкою?

- Тут я маю подякувати підприємству „Чорнобильінтерінформ", співробітники якого мені завжди радо допомагали. Бо я приїздила до зони 19 разів. Думаю, що була одним з найбільш незвичних відвідувачів зони. Наприклад, просила „джип", аби їхати в угіддя шукати диких звірів.

Також я співпрацювала з науковцями з заповідника „Асканія-Нова", які раз на рік приїздять спостерігати за кіньми Пржевальського - як вони почуваються у незвичному середовищі. Виявилося, що незле. Спочатку їх було десь зо три десятки. Здається, дев'ятеро не витримали переїзду - для них це велике випробування. Випустили 21 коня, а тепер їх близько 60-70.

Свого часу існував план „Фавна", в рамках якого і акліматизували коней. Чиновники переживали, що через дуже швидкий ріст рослин буде захаращено всю зону. А це створює пожежну небезпеку. Тому виникла ідея завезти копитних тварин, щоб ті знищували частину зелені. Хотіли навіть переселити польських коней, подібних до вимерлих кілька сот років тому диких пращурів - тарпанів.

- Чи є в зоні браконьєри?

- Є, це велика проблема, але я особисто їх не бачила. Хоча й знаю одного столичного підприємця, який, скориставшись своїми зв'язками, проїхав у Чорнобиль, щоб порибалити!...

- І що він робив із тією „здобиччю"?

- Я йому кажу: ти не боїшся радіяції? Відповідає: я, мовляв, дозиметром перевірив - вона є чистою... Він не розуміє, що дозиметр не скаже, що всередині рибини. Аби дізнатися правду, треба бодай зробити лябораторні аналізи. З його очей було видно, що він про це взагалі не думав...

Працівники „Чорнобильінтерінформу" остерігають робітників з зони відчуження, що рибальством не можна займатися: „у ставку N-ий рівень радіяції" тощо. Люди в Чорнобилі кажуть, що міністри, заступники міністрів, інші „великі люди" вряди-годи приїздять на полювання. Якби ж у цьому ядерному Диснейленді було не так багато так званих „чорнобильських туристів"...

- Чи Ви хотіли б видати книгу в українському видавництві українською мовою?

- Звичайно. Я звернулася до американського посольства, оскільки вони мають програму перекладів книг. Мою пропозицію підтримали, отже, книгу видаватиме львівське видавництво „Ї". Маю надію, що вона вийде до 20-ої річниці аварії на ЧАЕС.

- Мені залишається привітати Вас від імені читачів „Свободи" з виходом англомовної версії книги. І чекатимемо на її український варіянт.

Презентація книги „Wormwood Forest" відбудеться 19 січня, о 7-ій вечора в Посольстві України у Вашінгтоні – (202) 349–2961; 22 січня, о 2-ій год. дня, в УІММ в Чикаго – тел. (847) 359-3676; 24 січня в Ню-Йорку – за додатковою інформацією телефонуйте на (212) 228-6840.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Просто ніч і простір

Світлана Матвієнко

НЮ-ЙОРК. – 23 листопада відкрилася друга інавгураційна виставка Українського музею „Дерево життя, сонце, богиня. Символічні мотиви в українському народному мистецтві", куратором якої є Любов Волинець, а дизайнерами – Наталія Фізер та Ґлен Форлі. На другому поверсі від 11 грудня 2005 року до 29 січня 2006 року триває творча інсталяція Мистецької групи „Яра" – „Тече річка. Стародавня коляда в Криворівні" (концепція Вірляни Ткач та Ватоку Уено, інсталяція Ватоку Уено, відео Андреї Одежинської, фотографія Олександра Хантаєва, переклади Вірляни Ткач та Ванди Фипс). Виставка та інсталяція є прекрасним зразком талановитого представлення експонатів та тонкого відчуття експозиційного простору.

Здавалося б, це так просто: музей – для того, аби показувати. Але музей також – не крамниця, і не склад. Це простір, який має працювати на річ, і річ, у свою чергу, в ньому працює тоді на простір. Вони розгортають одне одне, вони стаються у співприсутності. Музей – це урочистість простору, це торжество його речей.

Зізнаюсь, я не часто відвідувала українські музеї в Сполучених Штатах. І нещодавно, зрозуміла, чому: тіснота приміщень, в яких дбайливо зберігаються українські костюми, вишивки та короваї, нагадує радше відвідання єгипетських гробниць (що, безперечно, також може бути цікаво), але ж музеї – для того, аби показувати!

Музей – це архітектурна авра, і саме її кубометрами вимірюється значущість кожної речі. Музей – це там, де речі стаються крізь простір, і обдаровують простором кожного уважного. В такому музеї, це уже зовсім не просто костюми, вишивки та короваї: це речі, які пропонують себе одночасно з різних відстаней та з різного часу. Підійди ближе, стань поруч, роздивися текстуру тканини. Відійди далі, що ти відчуваєш? Подивись, як несподівано групуються речі на відстані, як інакше вони тоді існують. Як по-іншому обіймає їх світло, як змінюються вони, як ти змінюєшся: ти стаєш більшим, речі – меншими. Підійди ближче, і все зміниться знову. Ти можеш бути будь-яким.

Сучасними робить речі простір: непотрібні, застарілі, неважливі речі, які віджили своє, ми позбавляємо права на простір. Речі не є старі, не модерні чи нецікаві – хоча, буває, їх показують саме такими. Музей – це про те, як показати. Саме тому музей – це завжди виклик кураторові, дизайнерові і глядачеві. Куратор може не впоратися з простором та річчю, глядач може не знати, як і на що дивитися.

Плякат „Колядники з Криворівні"
Фото: Олександер Хантаєв

Про це мені думалося, коли я відвідала Український музей в Ню-Йорку наприкінці грудня. Саме тут, саме тепер, знову ж таки українські строї, вишивки та короваї змусили мене відчути такий потужний виклик моєму сприйняттю. Я не кажу про пошук символічних значень: коли інтерпретація твору стає твоєю професією, виникає бажання розучитися бачити смисли. Хочеться вміти відчути саму себе ось у такому, наприклад, просторі-у-просторі-в-просторі – у цьому приміщенні, яке в цьому місті, яке на цьому березі цього океану. Хочеться просто вміти прожити всю віртуальність такого накопичення просторів, усю їх неможливу сучасність: хрестик червоний до хрестика чорного, китиці і фараметлики. І коли я дивлюся на жовтаву текстуру тканини вишивки, я думаю саме про це, про цю немислиму несумісність просторів, про цю неможливість, яку я ось тут зараз переживаю фізично. Я хвилююсь тоді. Я думаю: „Це ж несамовито!". Я гуляю по-

(Закінчення на стор. 21)

Стефанії Довгань аплодують в театрах Европи

Ріта Зайцевська

Американці – шанувальники клясичного вокалу – пам'ятають ім'я юної співачки з берегів Дніпра Стефанії Довгань, яка блискуче закінчила вищу музичну школу Мерилендського університету і в 2001 році перемогла в конкурсі молодих співаків ім. Рози Понсел та стала володаркою золотої медалі.

Потім було концертне турне по Америці: Вашінґтон, Балтимор, Чикаґо, Філядельфія... Двічі на запрошення організаторів давала сольні концерти на фестивалях клясичної музики в курортному місці Гантері, Н. Й. Тоді американська преса захоплено відгукнулася на творчі вечори Стефанії: вона володіє гнучким, широкого діяпазону, тембрально багатим сопрано в поєднанні з надзвичайним артистизмом, вміє відчути і передати найтонші духовні злети і найдосконалішу красу музики, що засвідчує її виконання творів Моцарта, зокрема концертних арій ліричного й духовного змісту, до яких доростає не кожна співачка.

З трепетом, з сльозами на очах слухала американська публіка твір генія української музики Миколи Лисенка „Ні, мамо, не можна нелюба любить", твори Василя Барвінського, Якова Степового...

2003 року у Києві співачка брала участь у двох концертах в філярмонії, організованих Австрійським посольством на честь 10-ліття Торговельного дому Австрії в Україні. У виконанні Стефанії прозвучала арії Розіни з „Севільського цирульника" Росіні, з „Веселої вдови" Легара, інші твори.

Стефанію запросили в Києві на радіоканал культури. Її голос звучав на всю Україну. Вона дала сольний концерт у Фонді культури. Молода співачка брала участь в концертах пам'яті Соломії Крушельницької, на сцені Київської національної опери в гала-концерті виконувала арію Маргарити з „Фауста" Гуно. Поважне журі Київської опери прийняло Стефанію Довгань на стажування...

Апофеозом перебування юної співачки в Києві стає її сольний концерт у Державній філярмонії України – в концертній залі ім. Лисенка. Послухати Стефанію прийшли відомі українські політичні діячі – голова Української народної партії Юрій Костенко, провідник соціялістів Олександер Мороз, Михайло Горинь з дружиною, художники, музиканти, зокрема студенти Київської консерваторії, шанувальники клясичної музики, вчителі шкільних літ Стефанії Довгань. Прийшла і Ганнуся Принц, спадкоємниця і голова Фонду Бориса Гмирі, геніяльного українського співака, в хаті якого маленька Стефанія колись співала, читала поезії Тараса Шевченка.

Звучали мало відомі і тому особливо бажані українським слухачам камерні твори Йозефа Маркса, Семюеля Барбера, в другому відділенні концерту – музика XVIII століття – твори Генделя, Моцарта. Оксамитовий голос звучить легко, надхненно в усіх найскладніших пасажах. Море квітів після кожного співу!.

Всі найповажніші газети України писали про великий талант Стефанії. 2004 року в поважному щорічному журналі „Хто є хто в Україні", в

(Закінчення на стор. 22)

Стефанія Довгань в ролі Мюзетти („Богема" Масне).

Просто ніч...

(Закінчення зі стор. 20)

між цих строїв, які обіймають собою невидимі тіла моїх предків – саме так! бо вони не запрасовані за склом, не висять на вішаках і не прикрашають собою двометрових барбі. Сам простір є в них одягнений, але й вони, в свою чергу – в ньому. І ця архітектура видимих і невидимих тіл, розчинених і оприсутнених – це те, що сучасне.

Любов Волинець, Наталія Фізер та Ґлен Форлі зробили, власне, те, що може виглядати химерно: вони змусили мене пам'ятати про цю виставку ось уже цілий тиждень, і пам'ятати не так вишивану орнаментику, як те, що відбувалося там зі мною у присутності рушників і ритуальних хлібів. І мені це подобається, і мені це важливо, бо кожний свій день я проживаю досить далеко від вишиваних хрестиків та фараметликів: я живу свої дні з Дельозом, Лаканом та Дерідою в рюкзаці, з теоріями новітніх медіа та експериментальним кіно. Моя мати говорить російською, мій дід говорив білоруською, мій приятель – мексиканець. Я люблю тайську кухню. Я починаю день з того, що міняю батарейки в цифровій камері, а завершую тим, що трансформую „реальність" упійманого камерою крізь „Photoshop". Я постійно думаю про тілесне і технічне, реальне і нереальне, сучасне і несучасне, і про те, чому ми так легко роздаємо такі дефініції. І тому мені подобається, і мені – важливо, що я пам'ятаю і думаю про Український музей ось уже другий тиждень.

Також я пам'ятаю, як мене вразило, коли я почула, гуляючи поміж строїв на першому поверсі, як українська колядка стікає вниз сходами, і як нею оприсутнюється ще один, горішній, простір. Простір, який я не бачила, простір, про який я забула, відбувся несподівано як подія – здалека, звисока. Інсталяція „Тече річка. Стародавня коляда в Криворівні" Мистецької групи „Яра": відео, папір, знімки. Ріка завмирає паперовою скульптурою у присутності триваючого відео Андреї Одежинської. Простір другого поверху – перформативний. Коли внизу ви ходите колом, нагорі вам належитиме суцільний куб. І хоч річка розбиває його хвилястю і хвилюючою діагоналлю, тут все складніше, бо нам тут дарована більша самостійність у виборі маршруту. Папір і відео – несучасні одне одному, хоча й обидва сучасні нам, види пам'яті. Сильніші за пам'ять і слабші за пам'ять водночас. Бо пам'ять – природа і неприродність якої сьогодні становлять один з найінтригуючих предметів сучасної культурології, історії та філософії – хто його зна, що таке пам'ять... Але чому, припустимо, я згадую вже другий тиждень про ці 20 хвилин в музеї – я знаю. Тому що в цьому просторі я пережила епіфанію. Мені стався той звук, сталася та пісня. Той ритм, та пісня, той звук – все сталося зі мною.

Сучасність сміється з нас, коли ми вимагаємо, аби вона була сучасна. Вона відбувається в „тепер". Вона розгортається дійством, в якому ми лише беремо скромну участь. І музей, насправді, це – такий досконалий театр, де кожна подія аж до нерухомости розчинена в сучасності, себто, в співприсутності. Я зумисне відходжу зараз від того, що ми називаємо „обізнаністю в матеріялі". Я хочу забути народознавчі тлумачення, лекції, докторські розвідки, монографії. Я хочу втратити все здобуте ззовні й знайти все знову в цьому просторі: я хочу забути і згадати, я хочу втомитися, змучитися від хвилювання та збудження. Я хочу перетворити і себе, і простір. Ну, як це стається в театрі. Пробую – і мені виходить. І я думаю, Архипенкові, чиї динамічні скульптури розхитували цей простір навесні, провокуючи бачити свій перформенс, все це б також дуже сподобалося.

На виставці „Дерево життя, сонце, богиня".

Фото: Світлана Матвієнко

Стефанії...

(Закінчення зі стор. 21)

розділі „Оперне мистецтво", з'являється подвійний портрет – Стефанії Довгань і її чоловіка Андрія Маслакова в образах героїв „Чарівної флейти"...

На конкурсі оперних співаків у Пловдиві (Болгарія) Стефанія стала володаркою бронзової нагороди. В творчих европейських мандрах були символічні для юної співачки зустрічі з великими оперними артистами – Джоан Сазерленд, Терезою Берганца. Стефанія вирішила продовжити навчання у европейській школі. Викладач консерваторії ім. Леопольда Моцарта у Авгсбурзі Хамар, прослухавши претендентку на навчання в магістратурі, з захватом промовив: „Ви так гарно співаєте, я не знаю, чому ще Вас вчити!".

Стефанія з успіхом співала в Авгсбургській Опері Паміну в „Чарівній флейті". Після суворого відбіркового конкурсу, де претендентка проходить першим номером, Нюрнберзька Опера укладає контракт з талановитою співачкою і вона виходить на сцену в партії Мюзети (в „Богемі" Пучіні).

На фестивалі музики Глюка співає партії Амура в опері „Іфігенія в Авліді". Їй доручено головну партію в опері сучасника Гайдна – Леопольда Гасмана „Юна графиня".

В липні 2005 року відбулася прем'єра. То був успіх! Німецька преса відзначала поєднання розкішного голосу юної графині – Стефанії з артистизмом, чудовою пластикою рухів на сцені.

Серед нових творів чарують такі різні і однаково майстерно виконані арії Донни Анни з „Дон Жуана", Лючії з славетної опери Доніцетті „Лючія ді Ламермур".

Запрошує співачку оперний театр міста Хагена (земля Північна Вестфалія). Після напружених проб восени 2005 р. Стефанія виходить на сцену в прем'єрі сезону – опері сучасного англійського композитора Олівера Кнусена „Where the Wild Things Are". Цікава, але складна музика, насичена атональними елементами. Стефанія співає головну партію – хлопчика Макса! Після спектаклю Стефанію викликали на сцену кілька разів.

Преса відзначає талант молодої оперної співачки. А тим часом йдуть проби. І вже Стефанія – темпераментна циганка в „Маріці" Кальмана. 12 листопада 2005 року молодій киянці надана честь вийти на сцену Хагенської Опери в прем'єрі сезону – „Чарівній флейті" Моцарта. Вона – Паміна! Співачці полюбився цей складний за стилістикою ліричний образ. В німецькій пресі, в принципі стриманій – захоплені відгуки про молоду солістку. А сезон лише починається. Стефанії запропоновано вчити партію Манон в однойменній опері Масне. Передбачається праця над образом Адіни в „Любовному напої" Доніцетті...

В Німеччині, в навчальних клясах, на оперних і концертних сценах, коли аплодує заля, Стефанія Довгань з вдячністю згадує своїх перших вчителів вокалу – Джойс Хабарт і Марту Рендал, згадує Америку, яка дала їй можливість безкоштовно одержати прекрасну, фундаментальну музичну освіту.

Почалося з „Коломийки"

СРЕМСЬКА МИТРОВИЦА, Сербія. – В 1979 році в місті засновано фольклорний ансамбль „Коломийка", який минулого року святкував своє 25-річчя. У 2003 році ансамбль перетворився у Товариство плекання української культури „Коломийка" і став офіційно зареєстрованою організацією. Декілька років аматори „Коломийки" проводили свої репетиції у початковій школі ім. Йована Поповича, яка знаходиться у частині міста, де проживає найбільше українців. У вересні 2005 року місцеві органи влади повідомили, що знайдено приміщення для товариства на безкоштовне користування.

У Сремській Митровиці діє Греко-католицька парафія Вознесіння Господнього, парохом якої є о. Михайло Рижак. Минулого року о. Михайло разом з парафіянами взявся будувати духовну домівку на церковному подвір'ї. Фундамент освячено 17 жовтня. Всі сподіваються, що до зими 2006 року закінчиться будування.

24 листопада відбулася перша україномовна радіопрограма з Лачарку, передмістя Митровиці. Приватна радіостанція „Роял", співвласником якої є Йован Обрадович, запропонувала українцям мати свою постійну радіопрограму. Перша програма „Українська веселка" тривала пів години. Радіо „Роял" стало шостою радіостанцією в Сербії, яка транслює україномовні програми. Редактором та ведучим програми є Петро Ляхович.

Мирослав Гочак

Фестиваль етнічних програм

УЖГОРОД. – В Україні відбувся вже традиційний сьомий Міжнародний фестиваль телевізійних і радіопрограм для національних меншин „Мій рідний край". Фестиваль було проведено у санаторії „Квіти полонини", в Карпатах. Показ конкурсних документальних фільмів, телевізійних та радіопрограм передав процес духовного відродження національних меншин, культурних надбань та цінностей етнічних спільнот, які проживають на території европейських країн. Організували фестиваль Закарпатська обласна телерадіокомпанія України, Закарпатська обласна рада, Европейська асоціяція етнічного мовлення. У фестивалі брали участь представники п'яти країн.

Перше місце посіла програма „Ахтамар", у якій показано життя вірмен у Хмельницькій області України. Редакція програм радіо і телебачення Нового Саду здобула другу нагороду за програму „Одне життя матері".

У категорії радіопрограм було представлено 58 програм, серед яких найкращою визнана – „Русини у Румунії в селі Перегу Мае".

Оксана Стецюк

ПОСТАТІ

Ігор Сікорський в Америці

Викликає захоплення сила волі славетного авіоконстуктора, киянина Ігоря Сікорського, який тричі втрачав свій доробок і тричі знову піднімався на вершину успіху. Генеральний представник Української авіокомпанії „Аеросвіт" в США Микола Кравець уже розповів у „Свободі" (*див. „Свободу", 2004 р.*) історію створення І. Сікорским у 1913 році найбільшого в світі чотиримоторного літака і рекордний його лет з Санкт-Петербургу до Києва. 25-річний авіоконструктор був відзначений вищими державними нагородами, йому було урочисто присвоєно звання інженера (Київський політехнічний він не закінчив, захопившись літакобудуванням), його літак „Ілля Муромець" випускався серійно. Коли почалася Перша світова війна, штаб ескадри цих велетнів розмістився у Вінниці, де на терені колишнього німецького насіннєвого заводу цукрових буряків було розміщено авіяційну базу І. Сікорського, ескадра якого налічувала 30 бойових машин. В роки революції більшовичка Євгенія Бош 28 жовтня 1917 року підняла повстання на авіобазі, але воно було придушене за участи летунів. 15 листопада на летовищі лютувала сніговія, яка пошкодила 8 літаків. В лютому до Вінниці вступили німці, а перед тим авіатори спалили більшу частину своїх машин. Уцілілі в березні 1918 року 14 машин наказав відновити гетьман Скоропадський, але для цього бракувало найнеобхідніших матеріялів і тому в липні 1918 року ескадру повітряних кораблів України було ліквідовано.

Напровесні 1918 року Ігор Сікорський еміґрував до Франції, потім - до США. Більшовицький державний переворот знищив увесь його великий доробок: не стало літаків, не стало конструкторів та інших будівничих авіації, більшість з яких була страчена новою владою.

Здавалося б, зоря талановитого конструктора згасла безповоротно. Але не таким був молодий киянин, щоб відступити перед труднощами. Не раз він зазнавав гіркоти втрат, коли гинули залоги і літаки, коли провідні вчені не вірили у можливість летів велетенських машин. За кордоном теж на нього не чекали – тут були свої першопрохідці небесних щляхів. І. Сікорський не мав грошей, не володів англійською мовою, жив у дешевому готелі на 8-ій, потім у ще дешевшому на 37-ій вулицях Мангетена, вчив математики учнів вечірньої школи для російських еміґрантів, читав бажаючим лекції по 3 доляри за кожну і не втрачав надії. Невдовзі він настільки освоїв англійську мову, що міг читати газети. 5 березня 1923 року він разом з Володимиром Барі та Іваном Кравченком заснував авіяційну корпорацію Сікорського, директорами якої були заявлені домовласник Микола Стукало з Бруклину і летун Віктор Утгоф, автор ідеї кораблів-летовищ. У касі було 800 долярів. Розташувалися на фармі В. Утгофа в Рузвельтфілді, Лонг Айленд. Матеріяли для першого літака шукали на сміттєзвалищах. Закритого приміщення для праці не було, усі голодували. Несподівано допоміг композитор і піяніст Сергій Рахманінов, який купив на 5 тисяч долярів акцій корпорації. 3 травня 1924 року був готовий перший американський літак Сікорського S-29A, але при першому ж леті до нього набралося стільки робітників, що машина не витримала, впала на спину і була серйозно пошкоджена. Хтось сказав: „Це – кінець!"

Ігор Сікорський поїхав до океану і усю ніч у відчаї пролежав на березі. Вранці технічна рада визнала, що літак треба відновити, але спершу слід дістати 2500 долярів на нові двигуни замість розбитих. На нараді персоналу Сікорський зачинив двері на ключ і сказав, що нікого не випустить, доки не будуть зібрані гроші. Люди не без протестів усе ж дали дві тисячі, і 24 вересня 1924 року відновлений літак успішно виконав перший лет. Перші замовлення на перевезення вантажу надійшли від компанії, яка мала перевезти два піяніна до Вашінгтону, і від ділків, котрі під час сухого закону незаконно перевозили горілчані напої. З'явилися перші гроші. Літак купив підприємець Роско Тернер для рекламних летів, а потім, вже у 1928 році, кінопідприємець Говрад Г'юз - для свого фільму „Пекельні анголи". Літак завантажили пальним, на висоті летун вистрибнув з нього, і оператори зняли вражаючий сюжет загибелі літака в полум'ї. Це було 22 березня 1929 року.

А Сікорський тим часом будував вже 5 нових машин. Одну з них придбав французький летун Рене Фонк з метою лету через океан. Літак ще не був доведений до готовности, але летун поспішав і 20 вересня 1926 року стартував, але машина впала у яр з шестиметрової висоти і спалахнула. Загинули радист і механік. Є припущення, що катастрофу „організували" агенти ГПУ з комуністичної Росії: Москва боялася наддалеких літаків Америки, а Сікорський пропонував послати проти СССР 25 великих літаків з десантом.

Літак І. Сікорського VS-44A в „New England Air Museum"
Фото: Warren Distbrow

Катастрофа на відштовхнула Рене Фонка, він замовив новий літак, але 20 травня 1927 року з Рузвельтфільду стартував через Атлантику Чарлз Ліндберг, і нагода здобути нагороду на літаку Сікорського була втрачена.

На той час І. Сікорський вже закінчував будувати літак-амфібію S-38, який злетів 2 травня 1927 року. На цій машині пізніше літав і Чарлз Ліндберг, який став технічним радником авіокомпанії „Пан Амерікен" і сприяв придбанню цією компанією машин І. Сікорського, котрі принесил їй гроші і славу. Машину використовував і Білий Дім.

І. Сікорський переніс своє виробництво в Стратфорд, Конектикат. У 1929-30 роках було випущено 114 літаків S-38, а в наступному році була створена літаюча яхта S-39. У 1929 році „Пан Амерікен" звернулася до Сікорського з пропозією будувати чотиримоторні амфібії на 40 пасажирів для трансокеанських маршрутів. У жовтні 1931 року відбулось освячення нової машини S-40 „Амерікен кліпер", а 19 листопада 1931 року командир літака Чарлз Ліндберг відкрив нову авіолінію Маямі - Крістобаль. Загалом І. Сікорський створив ряд амфібій і довів, що може будувати морські літаки великих розмірів.

У жовтні 1932 року „Пан Амерікен" замовила 10 літаків для летів через океан на відстань понад 4 тисячі кілометрів. 29 березня 1934 року літак S-42 легко піднявся у повітря, а через кілька днів встановив світовий рекорд, коли підняв 5 тон на висоту понад 6 тисяч метрів. Влітку 1934 року цей літак вийшов на лінію США - Аргентина.

Наступний літак S-44 був в 1937 році надважким морським бомбардувальником. Попри добрі висліди випробувань військо замовило літак іншій компанії. Це стало першим сигналом для І. Сікорского про необхідність зміни курсу праці, і він попросив дозволу працювати над створенням гелікоптерів, які починав будувати ще у 1909 році в Києві. Так почався ще один старт від нульової відзначки. Перший гелікоптер був збудований в 1939 році і у вересні відірвався від землі. Конструкторові довелося вирішувати ряд проблем, з якими ще ніхто не стикався. Усе ж успіху було досягнуто і Сікорському вручили ліцензію пілота гелікоптера ч. 1. У квітні 1942 року гелікоптер XR-4 показували військовим замовникам, котрі спершу поставилися до нової машини скептично, але коли побачили її незвичайні можливості, то дали згоду продовжувати випробування у військовому центрі в Райт Філді. Треба було перегнати машину на відстань 1225 кілометрів. Коли пілот Моріс сів у кабіну, Сікорский сказав йому: „Сьогодні ти твориш історію". Переліт був успішним і гелікоптер у 1942 році був прийнятий військом. Гелікоптери Сікорського були незамінними на війнах у Кореї і В'єтнамі. У 1952 році гвинтокрил S-55 здійснив перший трансантланичний переліт.

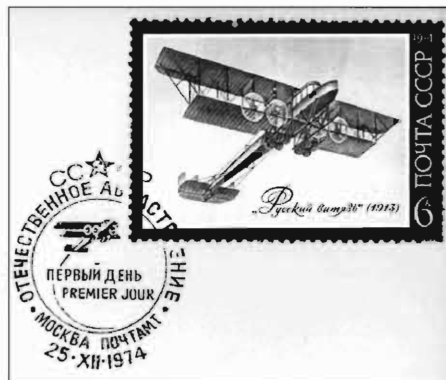
У наші дні фірма Сікорского затруднює 8 тисяч осіб і є провідною у світовому будівництві гвинтокрилів.

Самого ж Ігоря Сікорського не стало 26 жовтня 1972 року. Залишились діти. Від першого шлюбу с Ольгою Сінкевич він мав дочку Тетяну, від другої дружини Єлизавети - чотирьох синів. Старший Сергій продовжив працю батька.

Про діяльність І. Сікорського в Америці я розповів за книгою Вадима Міхеєва і Генадія Катишева „Сікорський", яка видана у 2003 році в Санкт-Петербурзі.

Левко Хмельковський

Поштові видання США і СССР, на яких зображено машини І. Сікорського

Кирило Студинський...

(Закінчення зі стор. 18)

У 1923 р. К. Студинського обирають головою НТШ. Новий злет К.Студинського як громадсько-політичного діяча припадає на кінець 1930-их років. Наукова діяльність К. Студинського у цей вражає: він входить в редколегію видання творів І. Я. Франка, працює в комітеті відзначення 85-річчя від дня народження Каменяра, продовжує займатися охороною пам'яток культури.

15–19 січня 1941 року у Львові відбувся „Процес 59-ти", що набув надзвичайно широкого громадського резонансу як через мужню поведінку підсудних, так і через неймовірно жорстокі вироки. Щойно після клопотання голови Народних зборів Західньої України, депутата Верховної Ради СССР академіка К. Студинського, Президія Верховної Ради СССР замінила жінкам розстріл на десятилітнє ув'язнення.

Наприкінці червня 1941 року Кирила Студинського разом з сином Івана Франка Петром примусово вивезли радянські спецслужби. Дальша його доля невідома.

Кирило Студинський був одним з видатної когорти діячів епохи відродження початку ХХ ст. Вихований на найкращих духовних традиціях українського народу, він став не лише плідним збирачем фолкльору, літературознавцем, істориком, а й справжнім патріотом та борцем за національну ідею.

ПОДИХ ІСТОРІЇ

Донбас моєї юности

Після відбуття заслання на далекій півночі Росії весною 1936 року наша родина, боячись репресій, не повернулася на Полтавщину, звідки ми походили, а поїхала в Донбас, на шахту „Капітальна-Марківка", яка знаходиться за два кілометри на схід від міста Макіївки, де вже мешкали наші родичі, що втекли сюди після „розкуркулення".

Школа, до якої я став ходити, – семирічка з українськими і російськими клясами навчання. Мене приділили, як прибулого з Росії, до російської п'ятої кляси, російські кляси були не так переповнені, як українські, хоч і в моїй клясі було понад сорок учнів. Молодші кляси навчалися до обіду, старші – після обіду. В 1938 році, між шахтою „Капітальна" і шахтою ч. 28 побудували нову, більшу школу, в яку перевели українські кляси.

Обидві школи поступово переросли в десятирічки. З кожним роком учнів у клясах меншало, і в першому випускному клясі в 1941 році було лише двадцять п'ять учнів.

Крім того, що українських кляс і учнів було більше, в російських клясах також були українські та інші діти: білоруси, татари, греки. У моїй клясі, крім мене, було троє українців і один білорус. Пізніше, уже при німцях, я довідався, що два українці повернулись з заслання з далекої півночі, а один – з Казахстану, білорусів батько був телеграфістом у Петлюри.

Якщо судити за дітьми, то населення шахти „Капітальна" складалося з яких 60 відсотків українців, 35 росіян і 5 відс. інших національностей. Я не думаю, що велика різниця була і в інших містах Донбасу. Сільського населення, на той час, було не менше двадцяти відсотків. Отже, росіян в Донбасі було не більше тридцяти відсотків, але російська мова була панівна як на підприємствах, де вся документація велась російською мовою, так і в загальному вжитку вулиці. Багато говорило донецьким суржиком, що був напівросійським – напівукраїнським. По селах, колись квітучих козацьких, мова була українська. Я пригадую один випадок: у восьмій клясі ми почали вивчати історію Русі. В скорому часі нашого учителя заарештували, чутки були, що він колишній офіцер. Тимчасово його замінив історик з української школи. Молодий, спортивно збудований, походив з суссіднього села Макіївки. Почав викладати російською мовою, але невдовзі звернувся до нас: „Знаєте що, я буду викладати українською мовою, бо російську не дуже добре знаю. Згідні?" Так і викладав, поки не прислали росіянина.

Від житлових будинків шахти „Капітальна" до села Макіївки було не більше кілометра, але ставлення селян до шахтарів не можна було назвати сердечним. Селяни ненавиділи зайд-москалів. Пізніше, побувавши в інших селах Донбасу, я в цьому ще більше переконався.

Донбас або Донецький басейн – це споконвічно українські землі, заселені українськими козаками. Лише 60 відс. території Донбасу знаходяться в межах України, Донецька і Луганська області, хоч за Ризьким договором 1921 року вся територія Донбасу, включно з містами Таганріг, Шахти й іншими, належала до УРСР, але в 1924 році були відірвані від України і включені до Російської Федерації.

Донбас – це не тільки вугілля, це найбільший індустріяльний центр України, з десятками великих міст, з розгалуженою залізничною і дорожною системою, Донбас – це вісім мільйонів українців, які дали нашому народові поета Володимира Сосюру, академіка Івана Дзюбу, письменника і правозахисного діяча Миколу Руденка, поета і еміґрантського політичного діяча Володимира Біляїва та багато інших.

Де ж узялися Януковичі, Колеснікови, Кушнарьови, Кучми, Симоненки? Вони були й раніше, лише з іншими прізвищами – зросійщені хохли, що забули свій рід і мову. Не дивно, що під час президентських виборів населення Донбасу було тероризоване: ті самі комуняки залишились при владі і далі тримають людей у страху і покорі.

Після колективізації і Голодомору 1933 року в Донбасі кожна друга-третя родина була з розкуркулених або з тих, що втекли від колективізації. Індустріялізація, яка саме лише розпочалась, потребувала робочих рук, а Донбас – особливо, тому в Донбасі жити було безпечніше, хоч і тут за кожне необачне слово чи політичний жарт люди зникали в лабетах НКВД. Особливо тяжка була проблема з помешканнями: нерідко в одній кімнаті мешкало по вісім-десять душ. Шахти обростали напівземлянками, прозваними „собачівками".

Переважна частина населення зустріла війну з надією на краще майбутнє, ніде стільки молоді не з'явилися до призовних пунктів, як у Донбасі. Німці окупували Донбас майже без бою, населення вітало їх як визволителів. На міській раді в Макіївці були вивішені жовтоблакитні прапори, але в скорому часі німецьке командування наказало їх познімати.

Відступаючи, енкаведисти нищили все. Елеватори, наповнені збіжжям, горіли. Багато з колишніх репресованих почали вертатися на свою батьківщину. В кінці січня 1942 року і ми повернулися на рідну Полтавщину.

Я вірю, що прийде час – і східня частина Донбасу повернеться до України, як і інші землі, заселені українцями, включно з Кубанню.

Під час виборів Президента України в 2004 році південні та східні реґіони, особливо Донбас, не сходили зі сторінок преси. Хотілося б, щоб колишні мешканці тих реґіонів поділилися споминами про своє життя і свої спостереження.

Юрій Курилко,
Іст Гановер, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 4 січня 2006 р.
по довгій і тяжкій недузі відійшов у вічність
на 84-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО і БРАТ

св. п.

БОГДАН ОХОЦЬКИЙ

нар. 4 березня 1922 р. в с. Нові Стрілиська, Україна.
Колишній політичний в'язень нацистських концтаборів
в Дрездені і Мавтгаузені

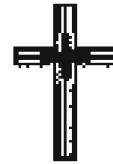
ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 6 січня 2006 р. в похоронному заведенні Квін-Гопінг в Томс Рівер Н. Дж.

Похорон відбувся в суботу, 7 січня 2006 р. в церкві св. Стефана в Томс Рівер, Н.Дж., а відтак на католицькому цвинтарі Св. Джозефа в Томс Рівер.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – МАРІЯ
донька – КАТЕРИНА
внуки – МЕЛАНІ і РОБЕРТ
сестра – КАТЕРИНА
брат – ЛЕВКО
та ближча і дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими,
що 22 грудня 2005 р. у Лондоні, Онтаріо, Канада,
несподівано помер наш МУЖ, БАТЬКО,
ДІДО, ТЕСТЬ, СВАТ, НЕВІЖ й КУЗИН

св. п.

ОСТАП КОРОЛЕВИЧ

нар. 4 лютого 1933 р. у селі Маркова, Підгаєцького повіту.
Тіло Покійного поховано дня 24 грудня 2005 р.
на кладовищі св. Петра в Лондоні, Канада.

Про ласкаві заупокійні молитви просять:

дружина – МАРТА з дому ЮРКЕВИЧ
син – ВОЛОДИМИР з дружиною АГНЕС і сином ПЕТРУСЕМ
шурини – КОНСТАНТИН та ВОЛОДИМИР ЮРКЕВИЧІ з родинами
вуйко – ІВАН ІВАНЕЦЬ з дітьми ЛЮБОЮ й ЯРОСЛАВОМ
свати – КАТЕРИНА та МАРКО ГОРСЬКІ
ближча і дальша родина в Україні, Канаді і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо ласкаво складати датки на літні табори для сиріт в Україні на адресу: „Приятелі дітей", „CHILDREN of CHORNOBYL" – „HELP US HELP THE CHILDREN" FUND, 2118 „A" Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1M8.

З жалем повідомляємо рідних та знайомих,
що 23 листопада 2005 р. відійшла
у вічність наша найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

св. п.

ГАЛИНА АГАЩУК

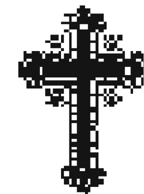
нар. 24 січня 1932 р. в с. Помірчі, Тернопільської обл.
Була активна в українській громаді у Фініксі, Арізона.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 28 січня 2006 р. в Greenwood Memory Chapel, а опісля на цвинтарі Greenwood Memory Lawn Cemetery, у Фініксі, Арізона.

У глибокому смутку залишилися:

дочка – СУЗАННА ГЕРЕС з мужем ПАВЛОМ
син – ТАРАС АГАЩУК з дружиною Глорією
внуки – ГРИГОРІЙ
– СТЕПАН з дружиною ДЖЕНІ
– КЕРЕН

Вічна Їй пам'ять!

Управа 172 Відділу Українського Народного Союзу
повідомляє, що 24 листопада 2005 р. відійшов
у вічність довголітній, заслужений секретар і
заступник голови Відділу

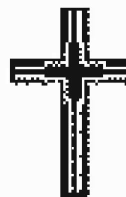
св. п.

ВАСИЛЬ ОСАДЧУК

Опечаленим дітям, внукам і правнукам
та ближчій і дальшій родині
висловлюємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

За Управу відділу:
д-р Іван Пелех, голова
Лонгін Старух, секретар

У смутку повідомляємо, що в середу, 4 січня 2006 р.
відійшов у вічність на 82-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО, ПРАДІД і БРАТ

св. п.

ЙОСИФАТ ДУДАР

нар. 20 березня 1923 р. в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 9 січня 2006 р. в українській католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й. Тіло Покійного поховане на Mt. Hope Cemetery в Hastings-on-Hudson, NY.

У смутку залишилися:

дружина – РОЗАЛІЯ
діти – ОЛЬГА з чоловіком РОБЕРТОМ ЛЕНДРІ
– ІРЕНА ДУДАР
– МАРІЯ з чоловіком ОРЕСТОМ КОЗІЦЬКИМ
внуки – РЕНЕЙ ФАЗІНГА з родиною
– БАДІ ЛЕНДРІ
– МАРКО і ОРИСЯ КОЗІЦЬКІ
правнуки – ДЖУЛІЯ і ДЖЕЙК
брати – ВАСИЛЬ і КОНСТАНТИН
сестра – АННА ТРОВСЬКА

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів можна складати датки на сиріт в Україні і висилати на адресу: St. Michael's Ukrainian Catholic Church, 21 Shonnard Pl., Yonkers, NY 10703.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що в середу, 14 грудня 2005 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ТАТО, БРАТ і ДЯДЬКО

св. п.

МИКОЛА МИСЬКІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 17 грудня 2005 р. в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного С. Бавнд Бруку, Н.Дж. Тіло поховане на церковному цвинтарі в С. Бавнд Бруку.

Залишені у глибокому смутку:

доньки – РОКСАНА
– НАТАЛКА з чоловіком ДЖАНОМ
сестра – РАЇСА ЧОРНА з родиною
племінник – ІГОР з родиною
та ближча і дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

Згадуючи Василя Федоровича

Св. п. Василь Федорович

Про світлої пам'яті Василя Федоровича я не раз чув від незабутнього Мирослава Малецького, який постійно підкреслював: „Федорович – чоловік просто архискромний, і великий книжник". І коли я його нарешті запізнав, то був просто вражений його винятковою скромністю і задивленістю у книжковий світ.

Ще до знайомства з паном Федоровичем я читав його історичні й політичні коментарі на сторінках „Вістей комбатанта" і зрозумів, що цей автор перегорнув гори книжок у пошуках матеріялів про Україну й українців, покликаючись у своїх публікаціях і на англійські, і на французькі, і на еспанські, і на німецькі, й на шведські, і ще хтозна на які джерела.

Багатолітній редактор „Вістей комбатанта" Мирослав Малецький усе переконував Федоровича видати окремою книгою публіковане в часописі (впродовж чверти століття!) окремою книгою, але той при кожній такій розмові відмовлявся від цього, мовлячи, що не має ніяких авторських амбіцій, а подає матеріяли до „Вістей комбатанта" передовсім для того, щоб оприлюднити невідомі факти. Навіть поради дружини Стефанії не схилили пана Федоровича до ідеї видати книжку.

І лише після смерти дружини та ще під постійним тиском Малецького Василь Федорович прийняв рішення видати книгу і присвятити її пам'яті дружини. Книжка В. Федоровича „Україна і світова політика" побачила світ 2003 року у відомому київському видавництві „Ярославів Вал".

Я часто гортаю цю книгу, яка має такий підзаголовок „Етапи на шляху українського державотворення". Вона має щасливу долю. Її появу помітили в Україні. Вона викликала тут добрий відгомін, мала низку позитивних рецензій. Згідно з бажанням автора та меценатів видання – Братства дивізійників, „Україну і світову політику" Ліга українських меценатів дарує студентам-переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика. Праця Федоровича також стала на полиці всіх університетських бібліотек України.

Він народився у Вишенці Великій на Львівщині в 1911 році. Селянська родина Федоровичів поважала працю й рідне друковане слово. Василів дідусь Олекса закуповував у львівській „Просвіті" книжки й щонеділі, після Служби Божої, читав їх, а потім охайно складав до червоної шафи у світлиці. Згодом ті книжки читав батько, далі – він, внук, Василь Федорович.

Малий книжник тішив батьків своїми успіхами в навчанні. По закінченні Української академічної гімназії у Львові вступив на правничий факультет Львівського університету в 1935 році. Закінчив його і став маґістром права.

Кілька років молодий юрист Федорович працював у львівських судах. Але восени 1939 року у Львові з'явилася нова влада, для якої все українське було дуже підозрілим. Почалися масові арешти. Концентраційні табори СССР поповнювалися за рахунок західніх областей України. Квітуча Вишенка Велика зазнала кількох набігів людоловів, які хапали всіх підряд, і впіймані зникали безвісти. Вишенки Великої, як і кількох навколишніх сіл, нині немає – там тепер Яворівський військовий полігон.

Федоровичеві пощастило уникнути арешту й перебути на волі до початку Другої світової війни. В 1944 році, перед приходом до Львова совєтських військ, опинився з дружиною і маленьким синочком у Відні, відтак дістався до французької окупаційної зони в Тиролі.

Федорович записується до університету в Інсбруку, починає студії. Мав намір зробити тут докторат з права. Однак тоді ж одержав дозвіл на виїзд до Канади. Там змушений був починати життя спочатку. І все, ж працюючи, щоб утримувати родину, закінчив бібліотечну школу при Отавському університеті й довгий час, аж до виходу на пенсію, працював у бібліотеці правничого факультету.

Був активним в українському житті Канади, брав участь у Пласті, в різних громадських організаціях, в Українському національному об'єднанні (там упродовж чи не десятиліття упорядковував архіви), в редакції газети „Новий шлях", де він довгий час коректорував, і в провінційному відділі Конґресу українців Канади, до якого неодноразово був делеґований. Колишній пластун Федорович пильнував, щоб із „Пластом" пов'язали себе спершу його сини, а далі внуки.

А коли голова Світового Братства ветеранів дивізії „Галичина", головний редактор журналу „Вісті комбатанта" Мирослав Малецький залучив його до авторського кола журналу, Василь Федорович виявив себе не тільки як людина рідкісної ерудиції та аналітик: в його особі розкрився й пристрасний колекціонер історичних та політичних фактів. Такого автора справді цікаво читати, спілкування з ним – це розмова з мислячою, розумною людиною, яка знає багато такого, чого не знаєш ти. Хоч ці статті написані не сьогодні і не вчора, уважний читач відчуває в них атмосферу того часу, довідується „біографію" тієї епохи.

Ми гуртом змусили його влаштувати презентацію книги в КУМФІ. Він дуже ніякого почувався там, слухаючи наші похвальні слова на його адресу – незвична то для нього роля. Сказано ж: архискромний чоловік.

Рік тому, 13 січня, його не стало...

До болю шкода, коли цей світ збіднюється на таких золотих людей, яким був Федорович. Тим, хто їх знав, ніхто їх не заступить. Лишається тільки дякувати долі за її щедрий дар, коли можеш сказати: я знав цю прекрасну людину.

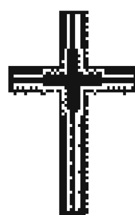
Михайло Слабошпицький,
Київ

Життя і боротьба Теклі Мороз

В ч. 49 „Свободи" є повідомлення, що відійшла у вічність Текля Мороз. Варто доповнити цей дуже скромний спомин. Текля Скурчак народилася не в Ряшеві, але в селі Жерниця Вижна, близько містечка Балигород, в патріотичній родині, як єдина донька Василя і Теклі Скурчаків, мала трьох братів. Найстарший Микола виїхав до Арґентини і десь трагічно загинув, Антін був членом ОУН, вступив в УПА і через три роки був кущовим розвідником, перейшов рейдом до Німеччини, звідки переїхав до Канади, третій брат Василь був вивезений до Німеччини, на повороті не пішов до Червоної армії, ховався і був вбитий польським полковником, котрий самосудно убив 20 осіб.

Текля була наймолодшою дитиною в родичів. По закінченні народної школи була студенткою учительської семінарії в Криниці. По трьох роках перервала науку, бо на наш терен прийшли більшовики.. За доносом Мирона Середохи була арештована за співпрацю з УПА. Молоденький лейтенант, що був українцем, закликав донощика до конфронтації і доносчикові-„сексотові" сказав, що підписувати протокол не буде, бо дівчину вивезуть на Сибір, а він не хоче брати того на своє сумління. Але „сексот" підписав і Теклю вивезли на Сибір. В Сибірі вона перебула 10 років і вернулася до Польщі, а з Польщі пізніше брат Антін стягнув її до Канади. На засланні вона вийшла заміж, чоловік її був вояком УПА. В Польщі закінчила педагогічну школу і довгі роки працювала в Українській католицькій школі.

Антін Біланич,
член УНСоюзу Седар Кнолс, Н. Дж.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ
ОСЕРЕДОК у ВАШІНГТОНІ, Д.К.

Ділимося сумною вісткою,
що 15 грудня 2005 р. помер

СВ. П.

ЯРОСЛАВ МИКОЛА ҐЕЛЕТА

д-р ветеринарної медицини, довголітній активний член
нашого Осередку і відомий громадський діяч.

Дружині Покійного Богданні і родині
висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА І ЧЛЕНИ ОСЕРЕДКУ НТШ-А
у ВАШІНГТОНІ, Д.К.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої і незабутньої
МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ і СЕСТРИ

СВ. П.

АННИ ВІШКИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 24 січня 2006 р., о год. 10-ій ранку

**в українській католицькій церкві
свв. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н.Дж.**

Доньки – МАРІЙКА ЛУЦЬКА і ОЛЯ КОБЕ
з родинами
сестра – ПАРАНЯ ГАВРИЛЮК з родиною
та дальша родина в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

---

*За мову і зміст
посмертних оголошень і подяк
редакція не відповідає*

Ділимося безмежним горем, що наша найдорожча
невіджалувана і люблена

СВ. П.

СЯНЯ САВЧУК

відійшла у вічність, в розквіті літ, у понеділок, 9 січня 2006 р.

Залишилися в дуже глибокому смутку:

мама і тато – НАДЯ і БОГДАН САВЧУК
сестра – ТАЛЯ і муж АНДРІЙ ЛЕНЕЦЬ та їхні діти АЛАНА і АНДРІЙ
вуйко і хресний тато – ЗЕНЬО САВЧУК з дружиною ОЛЕЮ
тета – ОЛЯ ЛОНКЕВИЧ
тета – ОРИСЯ СИНИШИН
кузини – БОРИС і ХРИСТЯ та їх діти АРІЯНА і НИКОЛА
– КОЛЯ і ОЛЕНА та сини АНДРІЙ і ПАВЛУСЬ в Україні
– РОКСОЛЯНА і ДРИС
– НАТАЛКА
– ХРИСТЯ і БРАЄН та діти ТЕОДОРА і ХРИСТІЯН
– ЛЯЛЯ КОСТИК-ДУДКА
рідні і близькі – ОКСАНА ЛЕНЕЦЬ
– ДЗВІНКА і ЗЕНКО МАРКЕВИЧ з дітьми
– ЛІДА і МИХАЙЛО БІЛИНСЬКІ з дітьми
– МИРОСЛАВ і НАДЯ ШМІГЕЛЬ з дітьми і внуками
колишній чоловік – ЕВЕН
довголітній приятель – ГЛЕН
та безмежна кількість сусідів, співпрацівників і знайомих.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 12 січня 2006 р., о год. 7-ій веч. в Humiston Funeral Home, Kerhonkson, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 13 січня 2006 р. о 10-ій год. ранку в церкві св. Тройці в Кергонксоні, Н.Й.

Спи, дорогенька Сянічка, спокійним вічним сном!

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і
знайомих, що у вівторок, 13 грудня 2005 р.
відійшов у Божу вічність на 83 році життя
наш дорогий БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.

ВОЛОДИМИР ЦІКАЛО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 19 грудня 2005 р. в українській катедрі св. Володимира у Філядельфії, Па. Тіло покійного Володимира поховано на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

У смутку залишені:
сестри – ІРЕНА ГАРМАТІЙ
– КАТЕРИНА ДАНКО з мужем СТЕНЛІ
– ОКСАНА ЯРИМОВИЧ з мужем ЗЕНОНОМ
брати – АНТІН в Англії
– ОСИП
братова – ЕВГЕНІЯ ЦІКАЛО
племінниці – ЛЕСЯ ДАНКО з родиною
– ХРИСТИНА ДАНКО з родиною
– МИРОСЛАВА ГАРМАТІЙ
– ГАЛИНА ГАРМАТІЙ
– РЕНАТА ЯРИМОВИЧ
– МАРІЯ ЦІКАЛО в Англії
– КАТЕРИНА ЦІКАЛО з родиною в Англії
– НАЙОМІ ЦІКАЛО в Англії
племінники – ЮРІЙ ЦІКАЛО з родиною
– РОМАН ЦІКАЛО з родиною
– ОРЕСТ ЦІКАЛО
– ІВАН ЦІКАЛО в Англії
– БОРИС ГАРМАТІЙ
– АНДРІЙ ГАРМАТІЙ з родиною
– ВОЛОДИМИР ДАНКО з родиною
– СТЕФАН ДАНКО з родиною
– РОМАН ЯРИМОВИЧ з родиною
– ТАРАС ЯРИМОВИЧ
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

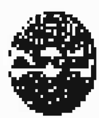
РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оссіславська 973-292-9800 #3040*

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext 3039)
Fax: (973) 292-0900

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599

МОЖНА НАБУТИ VHS
Різдвяні оповідання .... Apon – 7778
Новорічний вечір .... Apon – 7772
Щедрий вечір .... Apon – 7780

VHS та DVD В. ЮЩЕНКА
Присяга – 2008; Революція – 2008
Інавгураційний концерт – 2010
14-та Річниця Незалежности – 2011

Ціна VHS 25.00 дол, DVD 30.00 дол.

КАРДІОЛОГ
ПЕТРО ЛЕННУР, MD, FACC

Board Certified: Cardiovascular Disease, Interventional, Nuclear Cardiology and Internal Medicine.
Єдиний український „Interventional" кардіолог в NY і NJ.

НОВІ КАРДІОЛОГІЧНІ ЦЕНТРИ
Всі основні обстеження проводяться в двох зручно розміщених сучасних офісах

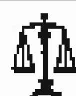
776 E. Third Ave.
Roselle, NJ 07203
(908) 241-5545

1432 Hylan Blvd.
Staten Island, NY 10305
(718) 351-9292

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail: dumamuse@aol.com

FATA MORGANA
Музика для всіх: весілля, забави, концерти, фестивалі і приватні прийняття.
Тел. до Олексія: (609) 747-1382 або
e-mail oktband@yahoo.com
website www.fata-morganaband.com

16.9 ¢/min
CALL УКРАЇНА
Great domestic rates.
Great rates to the rest of the world – any day, any time, direct dial.
We also offer prepaid Phone Cards: calls to Ukraine from 7.6 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

ДАНТИСТ
д-р МАРУСЯ КУШНІР

- Високоякісне лікування і відновлення зубів для усієї родини.
- Косметична дантистика
- „Implant" - нарощування зубів.

Лікар приймає за попереднім домовленням.
120 Millburn Ave., Suite M-4,
Millburn, NJ 07041 • Тел.: (973) 467-9876

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з вкладинками, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час але з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computoprg@aol.com

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!